

עוזי גדור

סוד

עוזי גדור

סוד

תמונת עטיפה:
עיצוב עטיפה: סטודיו סטימצקי
עימוד: ענת ניסן
מוציא לאור: סטימצקי – הוצאה לאור
לפניות: publishing@steimatzky.co.il

© כל הזכויות שמורות למחבר

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע,
לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני אחר,
כל חלק שהוא מהחומר הכלול בספר זה.
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט, אלא ברשות
מפורשת בכתב מהמחבר.

נדפס בישראל 2017

לנכדותיי ברוכות הכישרון, רוני ומאיה, שטרחו
ועמלו על התמונות המעטרות את הספר,
התאמתן ועיבודן – כה לחי

א.

לקראת שבת חוזרים כולם הביתה להיות משפחה. מתחיל בקפיצה ממדרגות האוטובוס, ועושה את כל הדרך בריצה. אם עוברת שכנה, רחל מרקו או מזל בכר, תכף מתחילות בשאלות מה קרה יותם, מה הבהלה, ואני מנופף להן לשלום בלי לעצור. כשאתה רץ, אם תתחיל לדבר, תכף תיחנק משיעול וכל הנשימה תתבלבל לגמרי. לכן נפנוף ביד, ומקצר אל תוך החצר עד דלת המטבח, להכריז: הגעת.

אימא עומדת כפופה אל הכיור, או בוחשת בסירים. היא אומרת אתה הראשון, מפני שאת עצמה לא סופרת כי לא הולכת לעבודה בימי שישי. שיטה שקוראים שבוע עבודה מקוצר, מיום ראשון עד חמישי ודי. ואז יותר זמן לעבודות הבית, לנקות ולבשל. היא מחייכת אליי, אומרת, אתה הראשון, ואיך הייתה קבלת השבת.

להיות בן שש, כשכל השאר גדולים ממש, אפשר לומר מבוגרים. אפילו נועה שעוד בבית הספר, בכיתה שכמעט הכי גבוהה. כשאומרים איך הית, אף פעם אי אפשר לדעת אם שואלים באמת או סתם מתוך נימוס כדי למלא את הרווח. לכן עניתי שבסדר, משאיר את התיק על מכונת הכביסה ומהר אל החתולים.

כאן, אני צועק לאימא, מחכים לארוחה. כולם, זאת אומרת שלושה, ואפורים. התחיל בגור סיאמי שהביאה חנה פינצי מתנה לנועה ואבא כעס, מי צריך חתולים בבית. אבל סיאמי, התעקשה נועה, כזה שתכולות העיניים. לפחות מאה שקל בחנות.

מי צריך חתולים בבית, רטן אבא, ונועה ענתה, אפילו לא תרגיש בן. יודעת שניצחה.

אחר כך התחילה לחפש בעיתון, במודעות שכותבים חיות בית למכירה. מפני שהתברר שנקבה. לא ממש מיד, אולי אחרי חודשיים. אבא אמר, ידעתי שרק התחלה, ונועה הראתה שכותבים, גורים סיאמיים בחמישים

שקל. ידעתי שרק ההתחלה, רגז אבא, ועוד במחיר כזה. דווקא לכן, התווכחה נועה, ומחשבת בקול; ארבעה, חמישה גורים בכל שנה, ואותם למכור לאנשים או לחנות, המון כסף.

ובלי חתול זכר הרי לא יכולים להתרבות, הסבירה לא

והסוף שיצאו כולם אפורים. מזה לדעת שלא מהסיאמי, רק אולי מהאחר, החתול של קונפינו. אחד פרא שמסתובב בחצרות ועל הכביש, קופץ מתוך פחי האשפה או צד ציפורים ודווקא אותו. אבא אמר, זה הסוף. אחרי שבעצמו נסע לקנות בכפר סבא, בזבז זמן ודלק וחמישים שקלים ומה יצא.

עוד מזל שרק שניים, אמר אבא, מתבונן בקטנטנים, לחפש לשווא סימנים של האימא. אומר, למכור לאנשים או לחנות. בקול שלוועג.

בכל זאת חמודים, ניחמה אימא.

אחר כך נעלם הסיאמי הזכר, וגם האם, ורק אלה הקטנים כל היום על המרפסת האחורית, רובצים על הרצפה או במשחקי מלחמה. וכשמגיע הבוקר או הצהריים, תכף מייללים להזכיר את האוכל.

טפילים, אומר אבא, לשמוח שזכרים.

עד שבאה זרובבלה.

בזמן שהיו על יד הקערה, לועסים ונוהמים קולות להפחיד זה את זה וגם אותנו, שלא נתקרב לטעום. פתאום ראינו אחד קטנטן שאף פעם לא היה, יוצא מחלקת הקלמנטינות, משמיע יללות כמו בכי ומצטרף אליהם כאילו מכרים ותיקים.

הביטו, צעקתי, נהיו שלושה.

ונועה אמרה, כמה מוזר שהעז לגשת, לא נבהל מהאנשים, ואיך הסכימו שני אלה שלנו. לא מבינה.

ומספרת איך זזו הצידה, פינו מקום, מחכים שיבחר בנתח איזה שרוצה, ושום קולות התנגדות.

כך סיפרה לאחים הגדולים כשהגיעו לחופש, וארי אמר, סימן שנקבה.

זרובבל, החליטה נועה, ואם נקבה: זרובבלה.

ב.

תמיד שנייה, מגיעה ברעש על הטוסטוס שלה, לא צריכה לחכות להסעה של המועצה. נועה. אבל אף פעם אי אפשר לדעת מתי יגיעו האחים הגדולים. לפעמים מצלצל הטלפון, ואם ביום חמישי, אימא אומרת אוי, סימן לא טוב, להודיע שלא יגיע לשבת. האח שקוראים ארי ומסביר שפסיכולוגיה וכימיוגיה, כאלה מילים, ומוכרח להישאר ללמוד. שיהיה בהצלחה, עונה אימא בקול שמשתדל להסתיר את הצער. אומרת, כל כך הרבה בחינות שם באוניברסיטה, ואבא מחייך שאין מה לעשות, צריכה להתרגל לתירוצים האלה. הרי באמת, אומרת אימא, מבט שכאילו שואל, ואבא מסביר שמתפזרים לאט לאט, יוצאים איש לדרכו, ובקרוב גם ניר.

אחד שעוד חייל.

בארץ שתמיד גשם, ממש קרוב לגבול. ומבקשים להיות בשקט, לשמוע ברדיו את החדשות, אם לא קרה משהו לא טוב.

כך בכל שעה.

בין כה וכה ישן תמיד, אני מנחם את אימא, בכלל לא מרגיש שבא הביתה. ומחייכת להראות שמוצאות חן בעיניה המילים שאמרת, אבל גם היא כאילו בחופש אם רואה אותו כאן, לא צריכה לדאוג עד שנוסע ביום ראשון.

דיבור של צחוק.

אם אתה חייל של טנקים, כמה שתנוח לא יספיק, וכך עוברת כל השבת שלו בשינה. בכל זאת יותר נעים להיות אתנו, והשיחות כשאוכלים יחד וכל **הסיפורים**. כך אומרת

אימא. ואני מזכיר לה איך תופס אותי ומעיף למעלה, או נאבקים על הדשא לראות מי מנצח, עד שאבא קורא, אולי די.

להביט ממני אליהם, כמו רכבת שנמשכת, קרון אחרי קרון והם בצד הרחוק. וכשאהיה גדול כמותם אצטרך גם כן. לכן עומד בפינת החדר שקוראים חדר הבנים (בן גם אני, אבל יחד עם נועה בחדר שהשם שלו חדר הקטנים, אפילו שכבר גדלנו), מקשיב לשיחות, דיבורים שאי אפשר להבין, ומוכרח להתמלא דאגה.

כשתגיע, יאמר ניר, ואז תבין הכול.

ומסביר שאז יהיו מסובכים הרבה יותר כלי המלחמה, מלאים חשמל וכפתורים שדי
בלחיצה ותכף נדלק המנוע, ואני אדע לשחק בכולם בעיניים עצומות. להיות המדריך שלהם,
הוא אומר.

בזמן ההוא.

ומדפדף במיני חוברות שכתוב מה לומדים ואיך נרשמים, כי בקרוב ישתחרר.
לכן צעקתי לאימא שעולה לצפות מעץ האורן אם מגיעים.
מפני שאמרה שהפעם כולם כולם.

ג.

נוני ויוני ועומר, והרביעית ילדה שקוראים בקה.
כל הקבוצה שלי.
ובשנה הבאה יחד בכיתה אלף.
לפעמים באים לשחק אחרי הצהריים, שלושה רוכבים על אופניים ועומר אחריהם בריצה,
ומוכרח לנשום חזק כשמגיע, וגם מהכלבים.
הרבה כאלה ברחוב שלנו, ממין זאב ואחרים קטנים מתולתלים שבשם פודל וסתם
פשוטים בלי גזע, יוצאים לרדוף בנביחות אחרי האופניים, וכשרואים אחד רץ מיד מזנקים
עליו, מתנפלים.

גם גברת קארו שקוראים **מרסה** המשוגעת, ואם שומעת נביחות ממהרת לראות אולי גנבים,
לצעוק להם את הקללות.
יותר מסוכנת מהכלבים, אומר יוני, יודעת מין דיבור לעשות שתמות.
וצוחקים מהצורה שמתפרצת, גדולה בגוף כמו אדון בנזו, וכל הבשר מתנדנד ונשפך
מהקפיצות, ומוכרח לרוץ לצדדים לבלבל את הכיוון.
אם הייתה תופסת, דואג עומר.
ואמרתי שבפעם הבאה **להגיד** לה שאתה ילד מהכפר שלנו, ואת השם של אבא שלך,
ללכת ביחד להסביר. ואם לא מסכימה יכולים להתקיף כולנו יחד עד שבורחת.

מצא חן בעיניהם הרעיון, כאילו התגרות. מפני שאמרו, הכי מתאים דווקא עכשיו כי התעיפה, ובקה הודיעה שמתנגדת, שכנה שלהם גברת קארו, גרה ממש קרוב, בית ליד בית, והדשא נמשך בין החצרות מרבד אחד בלי גדר, ומה אם יהיה סכסוך. הרי רק להסביר, אמרתי, להגיד בנימוס, גברת קארו, **אחד הבן** של מטוסוב, אחד של לוי, שמכירה את ההורים, וכך כולנו. ומנענעת בראשה שלא מסכימה, מפני ששכנה שלה. דווקא בגלל זה, ביקשנו.

אני אחכה כאן עד שתחזרו, היא אומרת.

נפרש צל של עצים, סוגר את הרווח, כל השטח מהכביש אל תוך החצר. וראינו ששוכבת כאילו שק נסורת, כזה שמביאים לפזר בלולים, רק לטפס ולרכב. ובאנו ועמדנו לידה, מכריזים, גברת קארו אנחנו מכאן.

לראות את העיניים שלה, גדולות מפחד, בחלוק של נשים אבל פתוח, ויוני אמר שמוכרח להכיר את הילדים מהכפר הזה, שגרים פה ברחוב ובכיר שאחרי המחלבה. ומצביע על הגוף שלה, להראות שיוצא החוצה, נשפך מתוך החולצה בחזה ובבטן כי פתוחים הכפתורים.

מגעיל.

גם הילדה שגרה ממש לידך, הסברתי לה, אם מכירה את בקה.

וממלמלת את השם בקה בקה, פתאום מתחילות העיניים לטפסף דמעות, יושבת מולנו ומביטה, ואמרת: אל תבכי מרסה, בבקשה.

ובדיוק מתקרב אדון אשכנזי לשאול מה עשיתם. כי הולך בכביש למטה ובגללנו מוכרח להפסיק את הצעדה, רוצה לדעת איך הפלנו אותה. ואמרנו שלא, כל כך כבדה שאיך אפשר בכוחות שלנו, ואולי יכול למשוך ביד שלה, לעשות שתקום.

איש קטן אדון אשכנזי וכששומע את הבקשה, מסתובב להסתלק כי באמצע הדרך, ולא יכול לשנות את התוכניות שלו, לאבד את הבריאות. מוכרח לצעוד בכל יום מהבית עד גוש האבוקדו, ובסיבוב מקיף את תחנת השאיבה, לחזור מהדרך האחרת. וגם אתם, לא עניין שלכם האישה הזאת.

להסתלק אחת ושתיים.

עוצר כי רואה שעומדים, לא זזים.

אם לא שמענו מה שאמר, הוא מאיים.

ויוני ענה, תרדוף אחרינו.

מין חצוף שלא מכבד את הזקנים, ומרים את היד בתנועת אזהרה, לעשות חיקוי להצחיק.

כמה מכות שקיבל ובכל זאת ממשיך.

אתפוס אותך, צועק אדון אשכנזי, עושה צעד כאילו מתנפל.
לא באמת מפחיד, בכל זאת די. אני מציע לשוב אל האורן שלנו כי הבטחנו לבקה, וכדאי
למהר בגלל היללה פתאום, מושכת את האנשים מכל הרחוב. מרסה יושבת על האדמה כמו
קודם וצווחת, ומי ששומע מוכרח לבוא לראות.
אבא אמר, כמו רימון כל הכפר הזה, נדחקים הגרעינים להציץ מה נכנס לבטן של השני,
לדעת מה אכל, והקליפה סוגרת. אם צועק, תכף יודעים מי, לפי הקול, יודעים שמשוגעת,
בכל זאת מגיעים.
כמו תרנגולות בלול, אמר אבא, אחת מוצאת גרגיר, ותכף מתאספות האחרות, מנסות
לחטוף. אימא אמרה שרואה רק צבע אחד, את השחור, ואת הבהירים לא. ושאלתי איך אפשר,
כי כמו חושך. כך אבא שלך, צחקה, ומתבוננת בו.

ד.

הכי מבוגר ותמיד אחרון, אבא. מגיע כשכבר נגמרה ארוחת הצהריים ומפוזרים כל אחד במקום שלו. להיות בזוגות, שניים בכל חדר, ארי עם ניר ואני עם נועה (כבר סיפרתי). מזה המריבות. נועה אומרת שתמיד כמו אחרי **סופה החדר** שלנו, מפוזרות קוביות וגולות, כל מיני חלקים וסמרטוטים שממש מתחשק לברוח מהבית. הדעה שלה שצריך לצרף אחרת, גדול וקטן גדול וקטן, גם מפני שלא נמצאים כל השבוע, זאת אומרת ארי וניר, וכך יהיה לכל אחד חדר לעצמו. אם תצליחי לשכנע אותם, אומר אבא, את האחים הגדולים. ואימא מצביעה על הבגדים והמחברות שלה שמפוזרים גם כן, ומוסיפה, שכל אחד רואה את המגרעות אצל האחרים. אחרי שיחה כזו כבר אני יודע שכדאי להסתלק לחצר כי מתמלא בכעס כל הבית ועד הערב. כך אצלנו, אבל אף פעם לא בימי שישי.

כשאבא מגיע **כך** הסדר: אימא מתכוונת לערוך לו את השולחן, והוא מנענע ביד שלא צריך. יכול בעצמו. הרי הסירים על הכיריים ועדיין חמים. בזריזות שם בצלחת ולועס בלי לשבת, ארבע חמש דקות ודי. לא צורת אכילה מנומסת וגם לא בריאה, זו הדעה של אימא, אבל נמאס לה לריב, ויותר לא מעירה. עכשיו עם הצלחת ביד, עובר להגיד שלום לאחים, לשאול מה חדש. לא את ניר שכבר שקוע בשינה עמוקה, למלא מה שהחסיר במשך השבוע. אימא רוטנת שאיזו מין חופשה, שמתבזבזת על שינה. אבל ארי מתקן לה שלא חופשה אלא יום מנוחה. וזה מה שעושה, אומר ארי, נח.

תעירו אותי כשתצאו, מבקש ניר. זאת אומרת, אם צריכים איזו עבודה במשק. ונדמה שכבר מתוך שינה הדיבור הזה.

לכן שואל אבא, מה אצלו ומכוון אלינו. ואנחנו מספרים איך הגיע שחור מלכלוך, כי כמו עננים האבק, ואי אפשר לראות מה לפניך, עד שמתבלבלים כל הכיוונים. שעושות שרשרות הטנקים, הסביר ניר.

מקום שקוראים רמה וגם גולן וזה רחוק, ממש בקצה. ארי אמר שדווקא בזמן השרב, שסובלים אפילו במקום מוצל, אפילו בבית, ובדיוק בחרו את הימים האלה לעשות תרגיל. וראיתי שנהיו קמטים על המצח של אבא וגם סביב העיניים. כל כך לזהטת הפלדה, הסביר ארי, שפחד לגעת.

וסיפרתי שאצלנו כל הזמן שתו מים, הביאו כדים מלאים ומזגו בכוס לכל ילד. והפריחה כמעט נשרה כולה, אמר אבא, לא יהיו אפרסמונים בעונה הבאה.

ה.

להסביר על הכפר שלנו של אנשים שהשם שלהם חקלאים, והחצרות בשורה זו ליד זו משני צדי הרחוב, עם גינות ודשא ולפעמים ברוש או זית, לפעמים פלפלון. לכל חצר קוראים משק, ושלנו כמעט הכול נטוע עצים שהשם שלהם מטעים. אבוקדו ואשכוליות ואגוזי פקאן ואפרסמונים, גם קלמנטינות. כל מין בחלקה נפרדת מאחורי הבית או רחוק שצריכים לנסוע בטרקטור. אבא מטפל במשק כשחוזר מהמשרד וכבר כמעט ערב. לכן לא חממות פרחים, לא ירקות שמוכרחים לקטוף בכל יום, או לרסס, ואם תאחר אפילו קצת, יתפשט המזיק ויהרוס את הכול. מזיק שהשם שלו פרודניה.

לצמחים יש גם מחלות, אבל את השמות קשה לזכור כי בשפת האנגלים. לפעמים החולדות מכרסמות את פרי האבוקדו. הן אוספות עליים ובונות קן בין הענפים הגבוהים, ושם מגדלות את הגורים. חולדה לא דוגרת על ביצים, רק יולדת תינוקות, בדיוק כמו חתולים וכלבים, גם כמונו (אימא חושבת שאומרים ממליטות).

חולדה היא לא חיית משחק כי עלולה לנשוך, מזהירה נועה. כולנו משתדלים לעזור לאבא כמה שיכולים, למשל לקטוף ולמלא במכלים ולמיין את הפרי שלא ייכנסו מקולקלים. למשל לבדוק אם לא נסתמה ממטרה. העיניים שלך יותר טובות משלי, אומר אבא.

את האגוזים אוספים מהאדמה לתוך דליים. אני אוהב לרדת איתו לחלקות הרחוקות, להביט איך עושה דברים, כדי שאדע גם אני כשאהיה בגודל שלו. עוד לא החלטתי מה להיות כשאגדל, אולי בכלל טייס או נהג של אוטובוס צהוב, אולי לגדל ורדים בחממה כמו לייזר השכן ממול. נוני אומר שהכי כדאי תרנגולי הודו, הכי משתלם, אבל כששאלתי את אימא קימטה את המצח, שעוד צעיר, והרבה זמן עד שאצטרך להחליט. נדמה לי שלא מצא חן בעיניה. (אימא צמחונית, לא מסכימה לאכול בשר אפילו קצת).

מאחורי הבית יש לנו גם סככת צל עם צמחים שהשמות שלהם שרך ואספרגוס. אנחנו קוטפים את העלים שלהם ואורזים בקרטונים לשלוח לחוצלארץ.

הרבה עבודה בחקלאות, וחוצלארץ זה רחוק וקוראים גם לונדון או הולנד. אוטובוס צהוב
מסיע את הילדים לבית הספר ולגן, ואבא מרגיז את אימא כשאומר שחקלאים בודקים כל
הזמן של מי הדשא הכי ירוק.
אף פעם לא הייתי בחוצלארץ.

ו.

נועה מביטה לי בפנים ומחפשת. אומרת: משהו שלא מספר.

ואני עונה, שסתם לצאת לחצר.

ומנסה לעבור.

משהו שמנסה להסתיר, היא מתעקשת, לפי הבהלה, ושאיגיד לאן ממהר כל כך, מפסיק

את המשחק באמצע. וקודם הרי התחננת שנשחק. ומחזיקה.

שום דבר, אני עונה, עזבי את החולצה.

קודם תגלה, היא דורשת. ואני קורא לאבא, מפני שמנסה בכוח, וכמה גדולה לעומתי.

את החולצה, אני אומר, ואם לא, תכף תראי.

גיבור גדול, היא צועקת, גיבור ביריקות.

וידוע שעכשיו יכולה ללכת אחרי, לנסות לגלות. לכן עוצר רגע במרפסת, תופס בזנבות

שמבצבצים מהארגז, ומייללים מיאו, שזה כמו להגיד עזוב. מושכים ולא מצליחים. עד

שילמדו, אני צוחק ומהר להרפות כי מסתערת

בכעס, צועקת רשע, ומוכרחה להישאר לשבת

איתם וללטרף. ואני בסיבוב אל האורן, מטפס

ועובר בסבך ענפים ירוק כמו מנהרה, ומהצד

השני כבר פתוחה הדרך עד סככת הצל.

סככת צל היא כמו חממה, אבל הפוך.

עושים קירות מרשת שחורה וצפופה כדי להגן

על הצמחים לא מהקור רק מהשמש, וגם בגג,

ונהיה מין אור כאילו ערב.

בשקט, בשקט, אני מדבר אלי, שלא ייבהלו.

מקום קריר בגלל הצל, והרוח חודרת דרך

החורים, מרעידה את צמחי האספרגוס והשרכים, גלים גלים של ים ירוק. מי שמתחבא בין

השיחים, אני מכריז, אבל במחשבה, בלי להגיד מילים. גם מודיע, מלך היער, והמקל שמחזיק

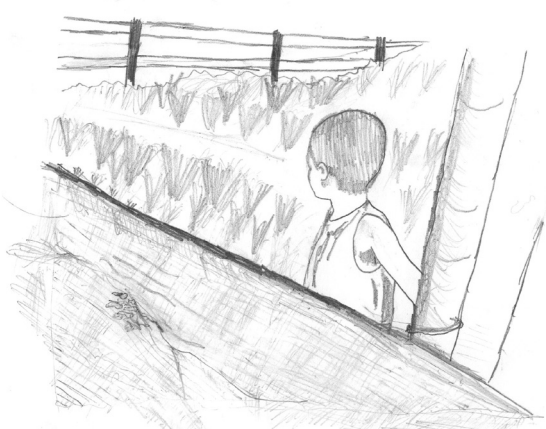
כמו חרב. כשעובר בשבילים מוכרחים הצמחים להפסיק את כל המלאכות, לעמוד זקופים עד

שאתן רשות.

העבודה שלהם לצמוח, אמר אבא.

אלפי שיחים קטנים שמגדלים בל הזמן ענפים חודשים, ואותם לקטוף ולמלא בקרטונים

ששולחים באווירונים לחוצלארץ. אבא אוהב לחשב את האורך, אלף וחמש מאות שכל אחד

שישים סנטימטרים, לקבל יותר משלושים מטר בכל שעה.
כמו מכונה בבית חרושת, אמר אבא.
ושאלתי איך יודע כמה שתילים, איך ספר.
די לספור שורה אחת ומכפילים, ענה אבא, חשבון שלומדים בבית הספר, ועוד מעט
תלמד גם אתה.

ואת האורך של הענפים, כמו שכבר הסביר.
לכן ציוויתי עליהם להמשיך בעבודה.
גם תולעי הקרקע שקוראים לשולים,
והתפקיד שלהם ללעוס את האדמה
שתהיה פורייה. הם מתחבאים בעומק,
וכשמרגישים את הצעדים שלי מעליהם
תכף משתתקים, מחכים שאעבור. דבר
שפוגע בתוצרת, אמר אבא, פוגע ביכול.
ועברתי במהירות עד הקיר הרחוק,
איפה שמתחיל פרדס האשכוליות.
לבוא בשקט וכפוף.
הכי בשקט.

חלקת עצי אשכוליות מעבר לרשת, ממש נוגעת, ועושה צל שכמעט חושך, עד שמתרגלות העיניים להבחין בעשבים הגבוהים שם בחוץ, והם ברווח שבאמצע.

מתגלגלים כמו ערימה.

לא הבחינו שהתקרבת, כי שקועים במשחק.

שלום קטנטנים, אמרתי, ומוכרח לצחוק מהפנים שלהם,

שמכוסות הפתעה.

מרימים את הראש ומתבוננים, מחכים לשמוע.

פרצופי צמר, מזדקפים להשקיף מעל העשב, וכשרואים

שהתכופתי על הברכיים, תכף יורדים גם כן, מטפסים זה

על זה להתקרב. שלום גורים, אני אומר, ובאצבעות מגרד אח

האדמה כמו משחק. עד שמגיעים אל הרשת, מהעבר ההוא.

שלושה גם אלה ואפורים, בלי שום הבדל. בכל זאת

יודע לקרוא להם בשמות. לקרוא נמי וימי ומיה. מזה לדעת

שנמיות. מיה שם של בת והאחרים בנים. לא יודע אם באמת,

אם זכר או נקבה. וארי יודע להבדיל אבל בחתולים ובארנבות, ממשש כשעוד גורים ומבחין

לפי החלק שלמטה שקוראים איבר מין.

הבט פה, הוא אומר, סימן שזכר.

רק אם מקרוב, מחזיק בידיים שלו.

ושאלתי, אצל חיות אחרות, אם אותו הדבר.

איזה חיות, שאל ארי.

סתם, אמרתי, כל חיה.

לא מכיר את כולן, אמר ארי, אם למשל נחשים או ציפורים.

חיות, אמרתי, שמכוסות פרווה כמו חתולים אבל אחרות.

כן, אמר ארי.

ושאלתי אם סימנים נוספים, שאפשר בלי לגעת כי אולי חיות מסוכנות.

לאריה זכר יש רעמה, אמר, אבל כשכבר מבוגר.

לא מתאים אריה, אמרתי.

לאיל יש קרניים.

ונענעתי בראש.

למשל בפנים שלה, שעדינות, וכל הגוף קצח
קטן לעומת השאר, וקראתי את השם שלה מיה.
תקיפי מהצד, אמרתי לה, ושם יכולה לעבור
מלמטה, מתחת לרשת. רק מיה ואתם לא.
מפני שקטנה לעומתם, לכן חושב שנקבה. ארי אמר
שלפעמים באמת שונים בגודל.

וראיתי שמגיעה עד הפרצה וזוחלת פנימה, מתקרבת אליי עד
שממש מולי. עדיין אני על הברכיים, מכווץ את הראש להיות נמוך,
ואם אושיט את היד כמעט אגע.

אולי תברח מהתנועה שלי, לכן בעדינות, רק את הראש מצד לצד, ובאצבעות
מגרד באדמה באותו הקצב. וכאילו שואלים מה, מבקשים שאסביר. טיפשוניים קטנים, אני
אומר.

ח.

לפעמים שומעים בלילה.

כשקיץ ומוכרחים את החלונות פתוחים שתכנס הקרירות. ואז כמו אנחה שורקת, כמו נשימה. קול של דורס לילי, אומרת אימא, זאת אומרת ציפור טורפת. אולי תנשמת, אומרת אימא. תכף אראה לך בתמונה. ומדפדת בספר עד שמוצאת. פנים עגולות ומקור כאילו אף. מסבירה שרואה בחושך, לכן קוראים לילי. יושב בראש עץ ומשם עוקב אחר כל תנועה, עכבר שרץ בעשב, לפעמים נחש, ותכף מתנפל.

לכן מביא תועלת, אומרת אימא.

ועינתי שמתעצבן מהרעש שלו, לא יכול להירדם בשום אופן, ויותר טוב לסגור את החלון. חם, אמרה אימא, שנסתמת הנשימה.

בכל זאת סגרה, מרחיקה את הקולות, ושכבתי בחושך, חושב עליהם, איך מיהרו אל הנמייה האימא בזמן שמופיעה ליד השיח ומתבוננת בי בחשד. ותכף נדחקו אליה, דוחפים זה את זה ורק הקטנה מתבלבלת מזה הצד של הרשת, מנסה לדחוף לכאן ולצד האחר, מצפצפת קולות, עד שמצאה את הפרצה. משם אל תוך העשב הגבוה, וגם הם. לזכור את העיניים חדות דוקרות, שאם אעשה תנועה אחת לפגוע בבת שלה תהיה מוכרחה לזנק. ולא זוּתִי, גם כשפתאום הסתובבה לאחור, זו הקטנטנה לידי, כי הרגישה ואני לא. בהתחלה התפלאתי, חשבתי, למה מסתובבת, וגם האחרים, עד שרואה.

חדות חדות העיניים של אימא נמייה, בזמן שהתרחקתי, עובר את הערוגות בקפיצה ולפעמים נופל וקם להמשיך, מוריד רגל בשביל ומדלג הלאה. פתאום מרגיש כמו עקיצות בגב, והפניתי את הראש לראות את זו הגדולה מאחוריי, מתקדמת משתיל לשתיל, ואת הצוואר גבוה לראות לאן הולך.

אומרים: עוקבת.

בשקט הצעדים שלה, רואה שעומד ונעצרת, נדחקת אל השרכים ורק הראש מלמעלה ממשיך. והשמעתי שריקה שקטה, לסמן ידידות.

מוכרח להיות משהו, אם מרגיש דקירות בגב מהמבט שלה. והמשכתי אל הכניסה והלאה בשביל שבין עצי הקלמנטינות, חושב, לנסות גם כן לדקור בעיניים. לנסות על מישהו מהמשפחה, אולי על פרידה הגננת.

ט.

היה אחרי הפעם השלישית, אולי הרביעית, ששמעתי את הטענות של בנזו, צועק בכביש לאדון מרקו, חמורים כולכם. כך הדרך שלו לקלל אנשים, מאשים שלא עושים שום דבר להגן על הרכוש שלו. ואדון מרקו ענה, לא חייבים לך כלום.

צחקנו. ויוני חזר על המילים הגסות שוב ושוב, עד שאימא אמרה להפסיק. לא יפה לחקות אנשים מבוגרים, ועוד ביטויים כאלה שכמו קללות. נוני אמר שאדון מרקו היה הראשון להשתמש במילה הזאת, וקודם הסביר שיש חברים שחושבים שבחרו ועד רק כדי לעשות את העבודה במקומם. לא חמורים שלכם אנחנו, ובנזו ענה, חמורים כולכם. חמור דווקא חיה נחמדה, הייתי רוצה שיהיה לי.

נוני יודע לחקות קולות. פעם את הצווחני של אדון מרקו ואת התשובה בקול עבה, שמוכרחים לצחוק. ושאלתי את אימא, מה קרה, למה צועק. והסבירה שנטרפו תרנגולות כלול שלו. אולי תנשמת, אמרתי, וראיתי שמפקפקת.

אבא אומר תמיד, אחד צעקן, ואי אפשר לדעת מה באמת, אם סתם מתה תרנגולת ומחפש תירוצים. תמיד מתות אצלו ממחלות, כי מתרשל בחיטוי שצריך לעשות לפני שמגיע מחזור עופות חדש. מצטבר הזבל בערימות והריח עד הנה.

נהיות אדומות הפנים שלו כשמדבר על בנזו. נוני אמר, בוא נטפס על האורן להפחיד את מי שיעבור למטה. שעות שמתקרב הערב ועל כביש מטיילות הזקנות, סבתא מתילדה וסבתא בוקה, הולכות בצעדים קטנים וכשעוברות על יד החצרות צועקות שלום למי שיושב.

אבל בזהירות, אמרה אימא, ובעצמה הולכת לעקור עשבים בסככת הצל. שקוראים לעשב, מה שצריך תמיד, ונועה אומרת שעבודה מאוסה ובלתי נגמרת, לכן לא היא. שעות שכבר פחות החום. נופלת השמש מעבר לעצים, ובאה במקומה רוח קרירה, ממלאת את הרווחים, את הרחוב, כל מה שבחוץ. גם אנשים שיוצאים אל המרפסות או מסתובבים בצעדים קטנים, עוברים וחוזרים. רק אימא ואבא מעשבים את האספרגוסים שבסככה. שעות שנעים לעבוד, אומרת אימא, וגם אבא מחליף את הבגדים ויחד אתה מנקה את השבילים במעדר. אם יהיה מכתב, הוא אומר לי.

מפני שעל האורן, ויכול לראות כל מי שמתקרב. לראות אל מיקה שאחראית על הדואר, והולכת מבית לבית לשים בתיבות.

בום, בום, אנחנו צועקים לה. כשבדיוק מתחתינו. ולא עוצרת, ממשיכה בזריזות, ואת המילים, פראים שכמותכם.

י.

מי שרואה ילד צועד בשקט בצד הכביש, למשל לצרכנייה או לשחק אצל חבר, ומוכרח להגיד משהו. לשאול לאן הולכים, יותם. לפעמים מעירים, כמה גדלת. דיבורים שאומרות הנשים המבוגרות. או מייעצות להיזהר, ללכת בצד. לא יודעות שזריז להתחמק מהמכוניות אל השוליים. הכי הרבה מתילדה, שתמיד לפני הבית שלה ואי אפשר לעבור בלי לפגוש.

ונועה אמרה, אל תשים לב.

אבל קוראת שאגש אליה, אמרתי.

ומה היה, שאלה נועה.

נטפלת, אמרתי.

ועכשיו כבר מקשיבים כולם, מתבוננים בי.

מה עשתה, שאל אבא.

סתם, הסברתי, שאלות על אימא, וניר אם עוד בצבא, סתם נטפלת.

תנפנף ביד, אמרה נועה.

תנועה לצוד פרוסות של מלפפון. נועצת באמצע שוב ושוב ולא נתפסות כי דקות, ועד

שמרימה את העיניים לראות שמביט.

אליה, הסבירה, כשעוד אתה בכביש. נפנוף וישר תמשיך הלאה.

ואבא אמר, רעיון טוב.

סימן שלא אוהב את מתילדה, אם מסכים להצעה הזאת, שבלתי מנומסת. והפניתי אל

אימא לשמוע את דעתה. אימא התבוננה בצלחת, המשיכה לאכול בשקט ולא התערבה.

פרה טיפשית, מלמל אבא. ועכשיו הביטה בו אולי בכעס, אומרת, לשם מה כאלה

ביטויים.

שאלה מפעם אחרת, כשביקשתי לדעת מי בכפר החברים שלנו ומי לא. וענה שאדם

צריך רק כמה ידידים, ותמיד יש גם כאלה שלא אוהב. אבל הרוב סתם אנשים, שמברכים

לשלום, ואפשר עם חיוך כשמצב הרוח טוב.

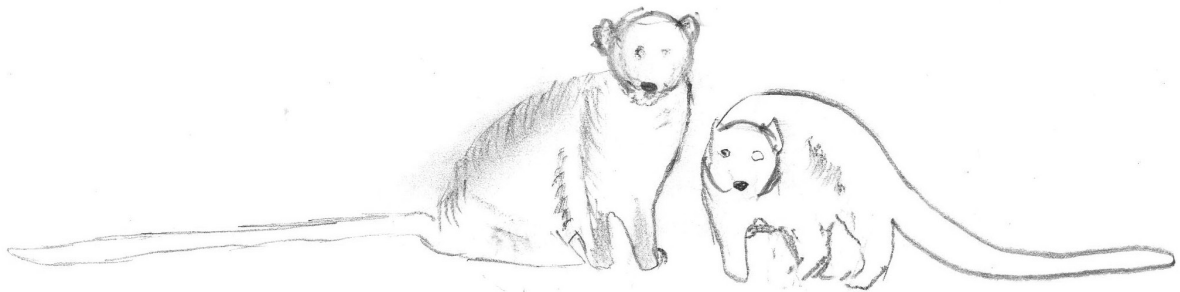
שואל אם אחרת אצלנו בגן.

מפני שגברת מרקו אמרה שעושים ריח איום הלולים של בנזו, הסברתי.

וראיתי שמחכה שאמשיך.

וגם אנחנו איננו אוהבים את בנזו, אמרתי.

עכשיו הבין, פרץ בצחוק.

זאת אומרת שמשהו משותף לנו ולה, אבל לא די כדי להתיידד.
במבט טוב. ומוסיף שגם הנמיות אינן אוהבות אותו.
מזה להסיק שבמחנה אחד, הן ואנחנו, צחקה נועה, או לפחות משהו משותף.

יא.

כל כך במפתיע שממש נבהלתי. ואם ניסיתי להסתיר, בלי הצלחה. נהיו אדומות הפנים לגרום דאגה לאימא, לשאול אם קרה משהו, אולי בלעתי ונתקע בגרון. תשתה תשתה, נטפלה אליי, ומיהרתי לעשות מה שאומרת, שלא ישימו לב. הן, חשבת, החמודות שמעבר לקיר סככה שלנו, ומה שמביאה להם לאכול, תרנגולות מהלול שלו. והרי עשוי רשות ברזל מכל הצדדים, גם מלמעלה. ומכריז שבלי שום סדק. לכן איך. הרבה לולים בכפר, כאלה לביצים והאחרים לולי פיטום, שמביאים אפרוחים כשעוד קטנים ומאכילים עד לגודל שמתאים לשחיטה. כך של בנוז, גדלים על הרצפה בלי כלובים. די לפרוץ את הרשת, אולי לחפור מלמטה. ושאלתי איך יודע.

יכול להיות שתנשמת, הסברתי, ששומעים בלילה.

גם חתול או כלב, אמרה נועה, ומה אכפת.

מפני שאמרת נמייה, הסברתי. ואמרה שאבא.

שניכם, התעקשתי. להזכיר את הצחוק שלה, שבמחנה אחד הנמיות ואנחנו.

צחקתי, ענתה **נועה**. הרי אמרת בעצמך.

אוהבת להתעקש, להיות מנצחת. ואבא התרגז שנחדל מהוויכוח, סתם פטפוטים. כל כך

הרבה נושאים לדבר ומכולם דווקא זה.

למשל שנפסק החוג לזמר, אמרה אימא, מהשבוע הבא.

ומספרת שתלו מודעה בצרכנייה להודיע שבאופן זמני, ומזה לדעת שנגמר.

אם היה משהו מוצלח, קמו וסגרו גם אותו. בעצמם לא משתתפים, לכן למה לבזבז כסף.

הם, זאת אומרת חברי הוועד.

נועה העירה שבכלל מתפלאת איך החזיק מעמד עד עכשיו, ויותר מתאים לעשות מקהלה

אזורית שמשתתפים מהרבה כפרים ונחלקות ההוצאות.

מילה שלא הבנתי.

כסף, ביארה נועה.

ושאלתי אם מחלקים לאנשים, לאלה ששרים.

להפך, תיקן אבא, מבקשים כסף.

הוא הסביר שצריך לשלם למפעיל, זאת אומרת לאיש שמלמד, וזו הוצאה גדולה לכפר

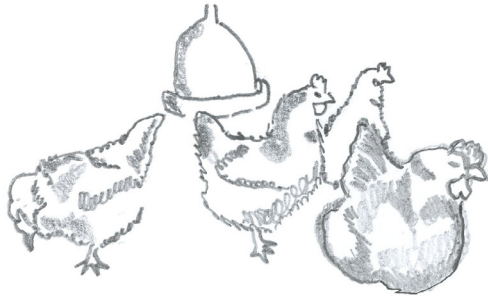
קטן אחד, וקבעו שלפחות שלושים משתתפים. כמה שניסו לארגן לא הצליחו.

גם אימא של נוני, אמרתי.

בגלל שקבוצות קבוצות, כל האנשים, אמרה נועה, אחד חדש שמצטרף ואז מסתלקים האחרים.

כל כך צועקים בכביש, שצרודים כדי לשיר, הסברתי. ואיזה קללות.
 ומהזיכרון מוכרח לצחוק, מהצורה שחזר נוני על המילים כאילו בקולות שלהם עצמם.
 ואמרת **חמורים כולכם**.
 מה זה, התרגזה אימא, לקלל ליד השולחן.
 מה שאמר בנוז, הסברתי.
 ואבא אמר שהרבה שומעים ברחוב, ואת הדיבורים המכוערים מוטב להשאיר שם.
 למשל חוכמות של אדון ורסנו, שאומר למונה בכר.
 כל הכבוד, אמר אדון ורסנו, כל הכבוד.
 ומרצלה צעקה שיעזוב את הילדה.
 תשגע את כולם, אמר אדון ורסנו, בעוד כמה שנים.
 עזוב את הילדה, אמרה מרצלה, לא בשבילך לשחק בצעצועים כאלה.
 קוראת למונה צעצוע, אמר יוני.
 תתקדם, אמרתי, כי עוצר באמצע ואי אפשר לטפס.
 הנה פה הילדים, אמרה מרצלה, שולחת אותה אלינו ובעצמה פונה להתקרב אל אדון
 ורסנו לשאול איך הבריאות.
 משחק של בנים, הכריז יוני, וילדות לא יכולות.
 משחק של בנים, ייללה מונה.
 לא מתביישים, אמר אדון ורסנו, לנהוג בגסות בגברת יפה.
 יכולים משחק אחר, צעקה אלינו מרצלה, וורסנו אמר, מניאק, גם אם קרוב שלך, מניאק
 מלוכלך.
 תזהר, לחשה מרצלה, אלה הרי שומעים הכול.
 עוד קטנים, אמר ורסנו, הממזרים.
 ממזר בעצמך, החזיר יוני.
 וסיפרתי לאבא איך התקרב אל העץ שטיפסנו, מניח אגרוף על הגזע וצועק, לרדת למטה,
 תכף נקבל שיעור בחוצפה, לקלל אנשים מבוגרים, ועוד אחד ממייסדי הכפר. ויוני מלמעלה
 המשיך להתגרות, אנחנו כאן אדון ורסנו, בוא תתפוס. גם את הקללה, שקרא לאדון בנוז
 מניאק.
 מה שאמת, אמרה נועה.
 לא כאן, אמרה אימא, לא ליד השולחן הזה.
 מה שאמת, התעקשה נועה, ואין מקום שטוב מדי לדברי אמת.
 איך שמבטאים אותה, התווכחה אימא, כאילו רק בניבול פה, הדרך היחידה.

לברך על כל תרנגולת שנטרפת מהלול שלו, אמרה נועה. אם נמייה או תנשמת.
ואמרתי שאולי חתול.
הרבה לולים בכפר, אמר אבא, מתחיל באחד ועובר אל האחרים, אם כך איך יתפרנסו.
לחשב כמה עופות צריכים למות כדי להישאר בלי שום רווח. לכן עניין רציני.

לנו אין לול, אמרתי.
אבל כמעט לכל השאר, אמר אבא.
ושאלתי מה יעשו.
יחפשו את הקן שלהם, אמר אבא, גם יפזרו
פיתיונות כדי להרעיל.
אומרים מאורה, תיקנה נועה.

יב.

לשכב עצום עיניים ועד שתבוא השינה לא מפסיקות המחשבות.
להגיד שבוודאי יקראו לאסיפת חברים ושם יכריזו על מצב חירום, שזה כמו מלחמה.
להגיד בראש.

מנטו יעלה על הבמה ויקריא את הרשימה, אצל מי נטרפו וכמה, ואם לא נפעל יחד לא יהיה לזה סוף. לכן מי שיש לו עיניים, בבקשה לשים לב, לחפש עקבות לא רק בלולים, אלא בעיקר בין העצים ובתעלות, בכל מיני פינות מוזנחות איפה שעושים את הארוחות שלהם ומשאירים נוצות ועצמות.

איפה שמחכים הגורים שהם הסכנה הגדולה.
כשמשאירים ערימות של לכלוך, זורקים בכל מקום ענפים ואשפה, מהר צומחים העשבים להיות מסתור למזיקים. כבר שלחו מכתבי אזהרה לא אחד ולא שניים וכלום. אז הינה. יש למנטו כתם אדום על המצח, וכשאומר אז הינה, שזה כמו להגיד, אמרתי לכם, האדום מטפטף זיעה ויורד אל העיניים. הוא מוציא ממחטה ומנגב, וגם את האף.

אם יש מישהו שרוצה להוסיף. העיניים שלו זזות מצד לצד, מחפשות ידיים מורמות עם אצבע. החבר בנזו מצביע, ובלי לחכות מתחיל לדחוף שיתנו לעבור. יכול לדבר מהמקום שלו, אבל מתעקש להגיע לבמה. החברים צועקים לו, תדבר מהספסלים, ישמעו גם משם, וכאילו חירש. בסוף מגיע אלינו, אל הילדים שמצטופפים על הארץ לפני שולחן ההנהלה, וכמעט דורס במגפיים שלו. תיזהר, אנחנו צועקים.

זהירות בילדים, קורא מנטו.
בנזו יידחק אל אמצע השולחן ויגיד תודה לאל שזימנו אסיפה. לקח הרבה זמן, יותר מדי זמן, אבל טוב מאוחר מלא כלום. אצלו כבר נהיו הביקורים משהו קבוע.
את זה סיפרתי, יגיד מנטו.

את זה כבר סיפר מנטו, יקראו החברים.
סליחה, יתעקש בנזו, לפי מה שברשימה פרצו פעמיים, והנכון הוא שכבר ארבע פעמים, ועוד כמה ניסיונות שלא הצליחו, חפרו ליד הרשת, לא די עמוק לזחול פנימה.
חבל מאוד, תקרא גברת מרקו, וכולם יצחקו.
ילדים, שקט.

לשלוח את הילדים לישון.
כי משקר, יגיד נוני.
כל מיני חפירות שעושה דינגו, החתול של סינלה שמחפש חפרפרות בתוך התלוליות

שלהן, זורק עם הרגליים את האדמה להגיע למחילות שבעומק, ומזה הבורות. אומרים חולדים, תיקנתי בלחש. לדעת מנטו, הכי חשובים הילדים כי העיניים שלהם צעירות וטובות. לכן פונה אלינו, שואל אם תופסים את חומרת הבעיה. כמה מנענעים בראש, שואלים איך נראית החיה הזו, לתאר את הצורה שלה. מחשבות במיטה, ואימא נכנסת לראות אם עדיין ער, ומוכרח לעצום את העיניים ולהשמיע נשימות.

להרים את היד, מי שיודע. כל כך חשוב שמוכרחים תכף לבוא לספר. כמו חתול ארוך, אבל נמוכה, ממש נדבקת לארץ, יאמר אדון מנטו. מזהיר שמסוכנת. לא די גדול האולם, להכניס את כל החברים, ועושים ברחבה שלפני המזכירות. שורות שורות של ספסלים ואלה רק בשביל המבוגרים. ואותנו למטה, ליד רגלי שולחן ההנהלה. קרוב קרוב, קורא מנטו, למלא את הרווחים. בעצמו באמצע השולחן, כי ראש הוועד. ופרסו מפה צהובה להיות חגיגי, תלויה עד הרצפה ממש. ולחשתי לנוני, תיגע בפנים שלך כמה רכה. מי שכבר ראה, מכריז אלינו מנטו.

להיות רעש מאחור, קריאות עידוד, והקול של נורה לוי שמבקשת לא לעזור, בטוחה שיודעים כולם את התשובה.

לא נורה, לוחש נוני, פרידה הגננת. ובאמת. מתרוממת מהספסל לעבור את השולחן ומכאן מכוונת את האצבע, אומרת אתה.

להביט אל הרצפה, אולי תצביע על האחרים, ומתעטף במפה להיות מוסתר לגמרי ומכריזה את השם שלי כי בטוחה שיודע. הרי מכירה את התלמידים. את הביישנות. עכשיו בבקשה להיות בשקט שיוכל להשיב. קוראים במקהלה, יותם יותם, כל הספסלים מאחור.

גם אמנון המנהל שיושב באמצע, והנעלים שלו מתחת לשולחן, מתרוממות בתנועה ששולחת בעיטה.

עכשיו די, אני צועק, אם אצליח להתרומם, כי מחזיק בכתף שלי, לוחץ. ולא שלו הפנים למעלה. רק אימא. כפופה אל המיטה שלי, אומרת, חלמת.

י.ג.

מונח בין העשבים, גוש רטוב, כמעט שחור שלא נעים להריח, ונוני אמר, ראיתי איך פיזר אותם האיש מהמועצה.

בין העשבים שקוראים חלמית, שקוטפים את הפרי שלהם, כפתורים ירוקים מונחים בעטיפה כמו צלחת של גמדים, לקלף וללעוס. ובזאת העונה כמעט רק פרחים, ואין כלום לאכול כי עוד לא הבשיל.

אולי שם, צעקתי, הקבוצה ההיא.

ומסתער בריצה להיות ראשון.

נוני מנסה להשיג ולא מצליח כי לא די זריז. וכשרואה אותי לפניו, מפיל עצמו למטה לאדמה, כאילו נתקל באבן.

אם יש פירות, הוא שואל.

ועמדתי במקום, מחכה שיגיע.

הגוש ההוא, הצבעתי.

ממש זרוק בתוך החלמיות. לוחץ עליהן שכמעט נשכבות מרוב כובד. כדור כהה שלא מתאים. ואמרתי, תביט.

פיתיון, הסביר נוני, להרעיל, מפני שאתמול גם בלול של קונפורטי.

ומספר שבבוקר, אדון מנטו ונורה לוי, צועקים, דופקים בדלת שלו שיקום לראות. צועקים תתעורר כבר בטלן שכמוך, ישן וישן ובחוץ נטרפים האפרוחים.

כי יצאו לשוטט בחצר, להקת קטנטנים, וכל הכלבים ברחוב תכף התאספו בנביחות, וגם הצהובה המגעילה של דנון, רודפים אחריהם וזוללים.

צחוק, סיפר נוני, לראות את השכנים מנסים לגרש, והאפרוחים בורחים, מהומה שלמה. ומופיע מתוך הבית ורק בתחתונים וחולצה שמכופתרת עקום, עושה תנועות לפתוח את העיניים ומתפלא איך יצאו החוצה.

תביט בשעון, צעק מנטו, אולי חושב שיום שבת.

ושאלתי איך.

חור ברשת, אמר נוני, שעשתה הנמייה.

לפי הפגרים שמצאו בתוך הלול. ונורה תכף הכריזה שמוכרחים להתעורר, לחסל את החיה. מעשה ראשון טלפון למועצה שיבואו לפזר רעל. והנה.

פלאי פלאים הזריזות שלהם, כי פקידים שלא ממהרים, רושמים במחברת הודעה לתברואן, ועד שיקרא יעבור שבוע או חודש.

שם שלא מכיר, תברואן, אמרת. וענה שלא שם, תפקיד.
פתאום מזדקף, מכריז, להביט שם, ובזינוק אל גוש צמחים ירוק בצד האחר, לנצה ראשון
כי לא זזתי.
מלא פירות, צעק נוני, ובשלים.

י.ד.

לארוחת ערב תמיד חבייתה, תמיד זיתים וקקאו, ובלי למרוח על הלחם. אבא אומר, הרבה יותר טעים כשמרוח מרגרינה או גבינה. במקום זה סתם פרוסה יבשה שקשה לבלוע. שיאכל איך שרוצה, אומרת אימא.

מפני שמפחד לנסות, מתערבת נועה, ואם יטעם יראה שהרבה יותר טוב. לא עניין שלך, אמרתי. עיקש, היא אומרת.

ואמרתי שפעם טעמתי, לפני הרבה זמן. סתם ממציא סיפורים, היא אומרת, מפני שמפחד שיראו כולם שדווקא מוצא חן בעיניו. כמעט הקאתי, אמרתי, עד שהייתי מוכרח לירוק מהפה. סיפורים, התעקשה נועה. ואימא אמרה שלא אוהב מאכלי חלב, גם לֶבָן ושמנת, כל אלה. שיאכל מה שרוצה ודי לוויכוח הזה.

סתם עיקש, אמרה נועה, להגיד אחרונה. אומרים עקשן, תיקנתי. ואמרה, לא נכון. ומסבירה שבמשמעות שלילית, שידוע שלא צודק, בכל זאת ממשיך.

בכלל לא מבין את המילים שמשתמשת, אמרתי, שאולי קללות. זה בגלל שצריכה להיבחן וכאילו דבר שבפה, שקוראים לשון. וכל הזמן שואלת את אימא ואבא אם יודעים מילה כזו מילה כזו ואיך להגיד.

רק כדי למרר את החיים, היא מתאוננת, המקצוע הזה. אדם צריך לדבר בשפה נכונה, אומרת אימא, ואת הרי כבר כמעט בסוף. ושאלתי מה זה פיתיון.

שם עצם, ענתה נועה, משהו שנועד לפתות. וצחקה, כי אמרתי שמבִּשֵׁר ובלי עצמות. איפה, שאל אבא.

בין האפרסמונים, סיפרתי.

ואבא הסביר שכדי להרוג. מניחים בשר שטבלו ברעל, והריח מושך את החיות לאכול ולמות. או גרעינים שמפזרים לפגוע בעכברים.

זה מבשר, אמרתי. והזהיר לא לגעת. אחר כך תכניס את היד לפה תרגיש טעם מר. גם לא להתקרב עם הפנים, אמר נוני, יכול לחדור לריאות בזמן שנושמים. ואמרתי שלא מאמין.

אז נראה שתעז, אמר נוני.

והתכופפתי, נוגעות הברכיים באדמה ומוכרח למושך את הראש אחורה מהחריפות. להגיע עם האף, אמר נוני. ועניתי שמגעיל, כמו חתול דרוס על הכביש או כלב, וגם הריח. מה שמושך אותן לבוא כי מרגישות ממרחק. ואבא כעס שהתקרבותי, הרי כבר לא תינוק שצריך מטפלת. מאוד חריף ומסוכן, הזהיר. מקווה שעד הבוקר לא יישאר אף פירור.

כל כך קרוב לבית, כעסה אימא, והרי מסתובבים ילדים. וחתולים, קפצה נועה ובריצה אל המרפסת, לחזור ולהכריז, כולם בארגז. כאילו ייתכן אחרת, צחק אבא. לחשוב שיטריחו עצמם עד לשם. גם בין הקלמנטינות, אמרתי.

מקווה שיסתיים במהירות, אמר אבא, להדגיש שמעשה אכזרי. גם להרוג אפרוחים, אמרה נועה. וראיתי שלא מסכים.

שום דמיון, אמר, מפני שלטרוף הרי מוכרחים. התרנגולת את החרקים ואנחנו אותה. אבל הסבל עד שמתים מהרעל.

מביט אליי, להזהיר שוב לבל אתקרב לשם. ואני מנענע בראש, חושב, שלא ירגישו בעיניים שלי. גם היה לפני האזהרה שלו מה שעשיתי, לכן לא באמת שקר, ובבוקר תכף לשטוף את המעדר, שלא יישארו סימנים, גם לכסות היטב ולהדק בנעליים פן יצא הריח. שלא ידעו.

בלילה הופיעו תלויים כמו רימונים.
 התחיל ברעש של טרקטור מכיוון סככת הכלים החקלאיים, מתערבב בנקישות סיבובי
 מרסס, סימן שהולכים ביחד. לפני שיתחיל הרי צריך להכין, למלא את המכל במים בתוספת
 חומרים חריפים שהורגים את החרקים ולערבב.
 כל כך מיהר הפרי לגדול, אמר אבא, מתחיל להבהיר הצבע שלו, להיות צהבהב. והשאלה
 אם לא איחרנו בטיפול.
 מביט בניר לדעת את הרצון שלו, וניר אמר בסדר, ורק לחכות שירד החום, מפני שלא טוב
 לרסס כשהשמש לוחטת, יכול לשרוף את העלים. ומבקש מאבא לשים את הכמות שצריך,
 ליטר.

אבא נענע בראש, חיפש את המגפיים.
 אלה שלי, קראתי, מפני שבחר בזוג
 הכחול. וחייך, מושך למעלה להימתח
 כמו גומי.

כל כך בפתאומיות, אמרה אימא,
 פירות שמבשילים בסתיו ועכשיו בקושי
 קיץ. ומזכירה איך לפני שלוש שנים
 נרקבו האפרסמונים מרוב עקיצות.
 בגלל הפרדס של מוסאייב, אמר
 ניר, שמתייבש לאט לאט ובינתיים מוקד
 למחלות ומזיקים, גם מסתור לחזירי בר
 וכאלה.

לקח לי את המגפיים, ייללתי, ושלו כאן
 על המרפסת.

ויצאתי יחף למהר להזהיר את הקטנים.
 עוד מעט יתחיל הריסוס, לא כזה שפוגע בחיות
 גדולות, רק בחרקים, והכי טוב לרבוץ בשקט.
 האם שומעים.

ולא באו.

ושאלתי איפה נחבאים.

עד שיצא הראשון, מחליק ויורד מהעץ למעלה ומרחרח את הרגליים שלי, מפני שחשופות. מתפלא. ושאלתי איפה השאר, איפה נמי וימי, זאת הקטנה. ואז צחוקים.

כאילו אנשים. והרמתי את העיניים, להגיד, לא חיות עצים נמיות. וראיתי שמתנדנדים על הענפים, מונח הפרי כיסא בין הרגליים.

לא חיות טיפוס, צעקתי.

ולא חדלו. מתנועעים במעגלים להיות סחרחרה, וצהלות שמחה, מפני שמתנגשים זה בזה, נתקלים ושוב, וצעקתי זהירות.

נתלש הפרי מהכובד ומתגלגל עד אליי, מתיז טיפות אדומות. וצעקתי, לא רימון. גם להגיד להתרחק, מפני שגושים רכים.

ולא שומעים. ממשיכים פרי אחר פרי, ומהטלטול מתפוצצים אל האדמה כאילו רקובים והם איתם יחד.

רעל, צרחתי, שיכול להרוג, אם אינכם מבינים. גם להגיד מטומטמים וממהר לתפוס בפרוות הצוואר כמו חתלתולים, אחד בכל יד ושב לאחוז את האחרון, מרחיק אל השיחים והם חוזרים בקיפוצים, חושבים משחק.

צעקתי, טיפשים. להרגיש את הדמעות שיוצאות מרוב כעס. ואיפה הנמייה האימא, איך השאירה בתוך הסכנה. אם לא שומעת את הטרקטור שכבר נכנס בין השורות, וניר מושך בצינור הריסוס לשלוח ענן אל הצמרות, אומר, אולי איחרנו. והתעוררתי.

נועה ישבה באמצע המיטה שלה, עטופה בשמיכה עד הצוואר, אומרת, לא נותן לישון בשקט, כל הזמן מתהפך מצד לצד ומשמיע קולות שאפשר להשתגע.

טז.

לכל צמח הצורה שלו ומצטרפים להיות משפחות לפי הסימנים. הבט על העלים מהצד התחתון, אומר אבא, ומוזה לדעת ששרכים, שמתכסים נקודות נקודות, ומי שלא מבין, חושב מחלה. או למשל גבעול שיוצא מתוך האדמה, צורת נחש פתן שמזנק לתקוף, עד שנפרש עלעלים כמו קוצים, להכיר שאספרגוס. יש מינים לאכילה, ושלנו רק לנוי, לקשט זרי פרחים. מינים שהביאו מאמריקה.

(אמריקה זה חוצלארץ).

בשעות שלבד אוהב להסתובב ביניהם. חיילים ערוכים בשלשות ובטורים, והתפקיד כל הזמן לצמות. עניין אחר בימים שקוטפים, שאומרות, תביא את הקטוף אל חדר המיון. לכן להתרחק. עוד לא די גדול, אמרתי לאבא, ולמה כל הזמן אומרת שחייב כמו כולם, חייב לעבוד.

בסדר, הוא אומר, אגיד לה שדי.

מי שממיינות, אימא ונועה, ואבא לבדו את הקטיף. מצרף את העלים לקבוצות מאה מאה, ובאות ולוקחות, מעבירות אל שולחן המיון. את זה יכול בקלות גם ילד בגיל שלי. ואם לא, סימן שבטלן. כך אומרת נועה.

כבר קרטון שלם מה שהבאתי, אני עונה.

ואז מתנפלת. לא נותנת לגמור את הדיבור. מפני שעבודה קלה, להקיף את הגבעולים בשתי ידיים, שעושה אפילו תינוק, חמישה סיבובים לכל קרטון, ובין סיבוב לסיבוב, די זמן למשחקים.

אולי לך, אני אומר, מפני שלא יודעת את הכוח של ילדים.

תירוצים, אומרת נועה.

ואבא אמר, אגיד לה שדי, הכמות שהבאת.

בכל זאת מעדיף להישאר על ידו. יודע שתכף תגיע, תתחיל לצעוק.

גם אבא אוהב את סככת הצל. הוא אומר, הגידול הכי חשוב במשק שלנו, הכי מכניס.

(מכניס זה כסף).

גם במשקים אחרים, למשל אצל יוני. או שעושים חממות פרחים, והרוב לול או רפת.

אימא מתאוננת על הלולים האלה שכמעט מטפסים על הבתים, ובימים חמים מתמלא כל

הרחוב אבק וריח.

לגרם למחלות נשימה.

מזל מלכי אמרה, לא הפסיק השיעול כל הלילה, אם יכולה לתאר כזה סבל.

אוי, מסכנה, אמרה אימא.
בגלל הרוח המזרחית, הסבירה מזל, שמעלה ענני אבק וישר חודר הביתה דרך החלונות.
ואז מוכרחה לעטוף את הפנים בבד רטוב כמו מסננת.
וקראתי לאימא לחזור הביתה.
לא עוזר שסוגרים את הפתחים, אומרת מזל, כאילו עובר בקירות.
אישה זקנה מזל מלכי, וכשרואה את אימא, מוכרחה לספר דברים. להתאונן על הבריאות.
יותר מדי עובדת, אמרה לה אימא. וענתה שכך הדור שלהם, לא יכולים סתם להתבטל,
לשבת בשקט כשיודעים שממתינה עבודה. אם אסיף פקאן או לקטוף קלמנטינות, ולעשב
אפשר תמיד.
לספר לך מה כבר הספיקה מאז הבוקר.
בכל זאת מוכרחה לשמור על הבריאות שלך, אומרת אימא.
כל כך התרגלנו, מסבירה מזל, שמאוחר להשתנות. גם לזכור שכשעסוקה שוכחת את
כאבי הפרקים, את הסחרחורת, גם הדקירות בגב.
רק האבק הזה שלא מצליחה להבין איך חודר פנימה, מצטבר על הרהיטים, על הרצפה,
וישר פנימה לתוך הריאות ובצינור הנשימה, נדבק ולא זז.
מתי כבר נלך, כעסתי.
בסדר, הסכימה אימא, ומחייכת אל מזל להסביר שמוכרחה. אומרת, אולי לשתול שדרת
ברושים בגבול החצר, להיות מחסום.
בגיל שלנו, נאנחה גברת מלכי, שכמה עוד נשאר. ומתבוננת אחרינו.
סרחון אחד גדול, אמרתי, הלול של מרקו, ואַת עומדת ועומדת.
יכולת ללכת, אמרה אימא.
תשמעי את הציוץ, לחשתי, שבא מהאורן.
איזה, שאלה אימא, לא שומעת שום קול.
עכשיו, אמרתי.
נהימה, כמו ממכשיר או כלי הקשה, וכבר מכיר מזמן, נָקָר, עושה חורים בגזעים. קולות
ברווחים הוהו הו, הו הוהו, הו, לא מנגינה שמסלסל השלדג, גם לא עליזות של הירגזים.
יבש כמו תוף.
יודע מה אומר, לחשתי לאימא, הַךְ הַךְ הַךְ, צא זחל רך.
מה, שאלה אימא.

חושב שלפחות שנים עשרה פעם. לא סופר את אלה הקצרות, שמתגנב להגיד להם שלום כשכבר קרוב החושך, אחרי שהלכו החברים. נוני ובקה ויוני, ילדים בגיל שלי, או שנה שמעלי, ומשחקים ביחד. אוהבים לבוא לטפס על האורן הגדול שעשוי מערות מערות וגשרים. גם להתנדנד על החבל שקשר ניר, תלוי ויורד מלמעלה, ומחליקים, לזנק בתנופה אל תוך הענפים, וכך להימלט מהחיה הטורפת. הכי טוב מכולם יוני שמכריז, להתחבא בין העצים, ובעצמו מטייל על הדשא, לא יודע שסכנה. ואז ביללות אינדיאנים מסתערים לתפוס אותו, ורץ לאחוז בחבל, להמריא אל הגובה.

יותר רחוק, אנחנו אומרים, שנוכל להשיג. מפני שהכי גדול בגוף מכולנו. מציג כאילו לא שם לב. גם שוכב על הדשא להגיד לילה, וכשמשיגים בועט ברגליים להשתחרר.

לא את המשחק הזה, אומרת בקה.

יוני אומר, כי בת.

גם בי פגע, אני מראה, כאן בכתף.

לא, מתעקשת בקה, לא המשחק הזה. גם לא את ההצעה שלי, שתרוץ בלי לגעת, כי כך אינדיאנים, מתנפלים בשאגות וכמה שיותר.

לא, אומרת בקה, ויודעים שמה שנגיד לא תסכים. ויוני אומר שאפשר רק שלושתנו. משחק של פראים, כך הדעה שלה, כל השריטות שמקבלת ברגליים ובידיים, כי מלאה קוצים וסירפדים החצר, ממש מפחיד.

סתם עשבים, אמרתי.

לא יודע לטפל במטע, אבא שלך, היא ממשיכה.

כבר ריסס נגד עשבי בר וגדלו שוב, הסברתי.

ולמה אצלנו, היא אומרת, נקי לגמרי.

הרי אפרסמונים, עניתי, ואצלכם רק עץ אחד על יד הברז.

לא המין של העצים, מה שמדברת, רק מה שבאמצע, קוצים שמביאים את השממה ממש עד הבתים, מביאים נחשים.

מילים שמשתמשת בלי להבין, שאומרת שממה, וצריך שיהיה יבש כמו מדבר, והרי ירוקים.

הכי מתאים למשחק שלנו, הסביר נוני, ויוני אמר בואו נמשיך.

אבל כבר לא היה טוב כמו קודם. ואחרי פעמיים הציע נוני שנלך להציץ בביצה של

דורקו. הוא אמר, נלך מסביב שלא יראו מהבית. לכן ירדנו בדרך לוואדי, חוצים את הפרדס של מרקו והלימונים, ומהר את השביל שבין החלקות. ראינו טרקטור מכיוון הבתים, דוהר ישר אלינו, והתכופפנו מתחת לעצים.
עכשיו, לחש יוני, פורץ להיות ראשון ומושך ביד של נוני.
ורצנו.

בסדר הזה ובקה אחרונה, מתאמצת לסגור את הרווח כי לא זריזה כמונו. לפעמים ענף ומספיקים להתכופף למטה, לפעמים נהדף וחוזר להצליף במי שבדיוק אחריך. עצי הדר זקנים שבקושי מצמיחים, והקצוות שורטים בידיים ובגוף. ומבקשת, לא במהירות כזאת, כי לא יכולה במהירות כזאת. כמעט הגענו, הכריז יוני, להיות מוכנים לעצור בבת אחת.
צועק, עכשיו.
ועצרנו.

מרגישים את האדמה רכה, תופסת ברגליים. לצעוד לאחור ובמקום, כל הזמן לזוז שלא נשקע, וכמה שיותר על העשבים. אמרתי: איך התקדמה עד הנה הביצה הזאת. ויוני אמר שמרוב גשמים. עד הקנים ההם שם, אמר נוני, זוכר שהגענו. מה שהיה בקיץ שעבר, ועכשיו ממש למטה ואוי ואבוי אם ננסה.
כבר היה קרוב הערב, לפי הצל, לפי הרוח. קולות צפרדעים כאילו מרחוק. פתאום מקרקר ממש ליד, וכל העשבים והשיחים צועקים תשובה.
זה הזכר, הסברתי, מזהיר שסכנה.

יח.

ניר אמר שבזמן שיִשן, אם למשל נתפסת הרגל בשמיכה ומנסה לשחרר, מושך ומושך ובינתיים מדמיין בחלום משהו שאוחז, שקיעה בבוץ או שיח פטל, או לדוגמה עקיצת יתוש שנהפכת להיות קוצים של צבר. כך.

להסביר איך נהיה חלום.

גם מספר שצעק, לסגור את הממטרות, ואם לא רואים שמנוקב הצינור לגמרי, חורים שעשו הנקרים.

ואיך צחקו.

חברים שלו, כשעוד לגמרי טירונים, וישבו בשדה מקשיבים לרעשים שקוראים קולות הלילה. דברים שחיילים צריכים להכיר, כדי שירגישו יותר בטוחים בסביבה הזרה.

לפתוח את האוזניים, אמר המפקד, לקלוט כל רחש, כי רמזים שבאים מתוך החושך, ומי שמצליח לקרוא כאילו משוטט בארץ מוכרת. וישבו בשקט, זוקפים את צווארונם המעילים, להשעין את הראש על הכתף, ולא אכפת טפטוף הגשם.

סחוטים מיום ארוך, הסביר ניר, ובלי מנוחה בכלל. מי שבכל זאת מקשיב, אולי את הנחרות של המנמנמים. עד שצעקתי.

הצחק גם אותנו. מפני שביקשו שיסביר את עניין החורים שעושה הציפור הזו שהורסת את כל צינורות ההשקיה. הרי בני עיר כולם וגם המפקד.

אבא הסביר איך ההתחלה, כשעוד מחפשת חרקים בגזעי העצים וכששומעת את רחש המים בצינורות חושבת הנה זחל, ומנקבת. אחר כך אולי כדי להגיע למים. כל כך התרגלה שגם את קווי הטלפון. ועכשיו מוכרחים לחפור תעלות ולהטמין.

ציפור שקוראים נקר.

ואמרתי לניר שחוזרים למוח הדברים שקרו באמת, שעוד לא יצאו מהמחשבה. כי באו תכף אחרי שירדנו למטה, אל קצה המגרש של דורקו, ובקה אמרה שיותר לא, בשום אופן, גם הזהירה אם נעז.

לאן ירדתם, חקר אבא.

ואז מתחיל עם כל ההסברים, האזהרות. כל האסונות שיכולים לקרות. גם לטבוע, גם שתתנפל חיה. כל המקרים הנוראים, ומהם לדעת שאסור להתחכם משום אופן.

מה שהיה, רק צפרדעים, אמרתי.

כמה מקרים נוראים, התעקש אבא, אסונות. כבר די גדול להבין בעצמך. ואם לא, אז בבקשה לציית להורים.

בקול שמאבד את הסבלנות.

והבטחתי, הייתי מוכרח.

ארי אמר, כל האסונות כל הסכנות, דווקא להפך, מדברים שקוראים תרבות. ומביא דוגמה את הכבישים. אפילו כאן, ברחוב שלנו, להתהפך עם האופניים. ואמרתי, אפשר ליפול מעץ. הוא אמר, כל כך התרחק הטבע שכבר רק מתוך שעשוע או משחק. טיפוס על האורן, או רחיצה בים. זאת אומרת משחקים. וניר אמר שבכל זאת נשארו, למשל נחשים ומחלות ומכות שמש. ועדיין יש הביצה של דורקו, כל סבך הפטל שלמטה, ממשיך אל תעלות הניקוז של המועצה, ושם, אפילו חיות אמיתיות.

חיות, אמרתי.

חזירי בר, אמר אבא.

גם אחרות, אמר ניר, חתולי ביצה ודורבנים.

לא שם, אמרה אימא, כאלה שצריכים מחילות.

ונמיות, אמר ניר.

ונמיות, הסכים אבא.

להמשיך על

הפעולות שעושה

המועצה, מפני

שלא עזרו כל הפיתיונות

סביב הלולים ובמטעים, הורגים רק את

חתולי הבית וגם את הבולדוג של קריצמר, שיותר

מאלף לירות כזה כלב. לכן במלכודות, סוג שאף פעם לא

השתמשו באזור שלנו, ואת המומחה הביאו מהגליל. ממש נכנס שם היער לכפרים שלהם,

הסביר אבא, מגיע עד הבתים, ובלילה מסתובבות החיות בחצרות, שפחד לצאת.

בסוף עוד פצצות ממטוסים, אמרה נועה. והכול בגלל איזו נמייה שעוד לא ראה איש

בעיניים.

אבל את האפרוחים המתים, אמרה אימא, אותם ספרו.

בנזו ספר, צחקה נועה.

גם ממשרד החקלאות, אמר אבא, האיש שמעריך את הנזק.

לא ספר, אמרתי, רק הביט על הערימה ובנזו הכריז, תשעים ושלושה, אם רוצה לספור

שוב.

הייתה ערימה, התעקש אבא.

פתאום נהיית בעד בנזו, אמרה נועה.
חשבתי שמציינים עובדות, אמר אבא.
כאילו אפשר להפריד, התעקשה נועה.
הו, אמר אבא. ועכשיו חדל לאכול, מביט בה הרבה זמן. כל כך שותק שפחדתי, ומתפלא
אחר כך ששקט הקול שלו. הוא אמר, לְוֹתֵר עַל הָאִמָּת לְטוֹבַת הַשְּׁנָאָה, מֵה שְׁבִין כֹּה וְכֹה יִגִּיעַ
אם תחכי בסבלנות, ורק שקודם זמנו בגיל שלך.
דיבור שלא הבנתי, אבל ידעתי שתקמט את האף, סימן שלא מסכימה, ובלי לענות. רוצה
להסתלק מהר מהשולחן אבל מחכה די זמן שלא יבינו את הקשר. בין כה וכה אוכלת רק מעט,
חתיכות פלפל ומלפפון, ובלחם בקושי נוגעת.

י.ט.

נמי, ימי, קראתי, עומד אצל קיר הרשת ומכריז, נמי ימי.
לפעמים מוכרח לחזור על השמות שוב ושוב עד שנראים. ויותר ככל שגדלים ומעיזים להתרחק מהמחבוא. פתאום מופיעים מהצד האחר או בזינוק אל העשבים. מתגלגלים כמו גוש מתחבר ונפרד, שולח רגליים, כדור חי. ובפעם הזאת מאחוריי, אולי מתוך ערוגות השרך, רצים בטור ומיה אחרונה, לעבור בסדק. וכעסתי.
קראתי לכם וקראתי, וכאילו חרשים.
וממשיכים את הרדיפה, מקיפים את העץ שהוא הקן, מקיפים גם את השני, וכשחוזרים, משתנה הסדר.

מיה, קראתי: כי עכשיו ראשונה.
ועצרה, מזדקפת על הרגליים האחוריות והראש קטן ומתרומם, שלוח קדימה לעומתי והם מאחוריה. שלושה ראשי עכברים שאי אפשר להתאפק מלצחוק, והתכופתי להיות מוסתר בשיחים, יורד ותכף עולה, להיווכח שלא זזים. כמו פסלים מאבן, קפואים במקומם, ורק הראשים מעל העשב, לחכות שאתרומם.
לכן זחלתי הצידה, להתגלות ממקום אחר, לצחוק מההפתעה, כי היו מכוונות הפנים אל המקום הישן, לא מבחינים בתנועה אם מוסתרת.
כאן, צחקתי.

ושוב בזחילה הצידה ומאריך כמעט עד הקצה, למצוא ששוב מופתעים, מסתובבים ביחד כי מכריז אני כאן. עכשיו לקרוא מתוך העומק, זוחל וצועק עד קצה השורה, ושם מזדקף למצוא שאינם, הסתלקו אל תוך המטע, רודפים ומתגלגלים כמו קודם.
הי, צעקתי, מפני שאי אפשר בצורה כזו, שמפסיקים באמצע. ומגיע עד הרשת במקום שהכי קרוב, צועק הי.

מה קרה, שאל אבא, מה הצעקות.
פתאום צץ, עובר את הערוגות מהכניסה ועד אליי, וכבר ברבע הקרוב, שמוכרח לראות את המשחק, כל ההתרוצצויות והזחילה, כל הקריאות שהשמעתי.
כל כך נבהלתי שהופיע, מבקש לברר מה קרה. ועניתי שסתם משחק.
לבד, אמר בקול מתפלא.
והתקרב. מתבונן בצמחים אם לא דרסתי, אם אולי סימני נזק, ובסיבוב ראש לכל הכיוונים, לחפש אם יש, ולא היו. אומר, אבל בזהירות, בלי לפגוע בשתילים.
בסדר, עניתי, אני רק בשבילים.

לפעמים צונחים הענפים הצידה, הוא מסביר, שכמעט נחסם הרווח.
אלה שגדלים באלכסון, כמעט נוגעים באדמה. וכשאתה עובר בריצה, יכול לשבור.
אני נזהר, אמרתי.
מתבונן אחריו בזמן שמתרחק בכיוון האחר, סימן שלא הבחין בכלום, ואיפה אלה
השלושה. ולא היו.
כאילו בלעה האדמה.
כבר מתחיל להחשיך, הוא קורא אליי מהפתח.

כ.

הכי ארוכים ימי השבת. נמשכים בלי שום דבר לעשות, ומה יכול, כל מיני התעסקויות מרגיזות. למשל בהשכמה לבוא אל אבא ואימא למיטה הגדולה, למצוא שקוראים בעיתונים. ערימה שלמה מונחת באמצע ולוקחים גיליון אחרי גיליון וגם אני.

הרבה יותר מקום במיטה שלהם, די רחב להיכנס באמצע, ויכול לדפדף כאילו קורא, כי מלאים תמונות, ובשעות שאחר כך, לשאול את אימא אם יכולה להציע מה לעשות. לא אוהבת את השאלה הזאת, היא מתרגזת, יש חצר ויש חברים. ילד שעוד מעט בן שש וצריך להחליט בעצמו מה שמעניין.

או שאומרת, אדם צריך לדעת להעסיק את עצמו.

ובעצמם קוראים ספרים, קוראים עיתונים, ואיך יכול אם לא למדתי.

אחרת בימי החול שתכף מוכרח להתלבש, למהר אל תחנת ההסעה, שמתאספים ילדי בית הספר וילדי הגן, מחכים לאוטובוס.

עדיין התחלת הבוקר. סגורים החלונות וכל האנשים בפנים. לפעמים מכונית שדוהרת, משמיעה צפצוף להזהיר. לפעמים פועלי הקטיף סוחבים את הסולמות כמו תותחים מתרוממים באלכסון. צעד צעד וכבדות הנעלים שלהם, משמיעות קולות של קצב. תהלוכה שעוברת, לא נוגעת, לא מתבוננת לצדדים, לחשוב איך השתיקה שלהם כאילו במקום אחר, לכן קצת פחד. פתאום רואה את סבא בכר עומד בין עצי הרימון קרוב לכביש.

חיות טרף, הוא אומר, רק לתקוע את השיניים בבשר החי.

והתבוננתי בו לדעת אם אליי.

טינוף, אמר אדון בכר, להיחנק מהריח.

בוא, בוא אמרה אדלה, וראיתי שמגיעה מאחוריו, מבקשת למשוך, והוא מתפתל להדוף את היד שלה, צועק, יהרסו את הכול, לכן לכן. היה קצף מהפה שלו, מטפטף על הסנטר והחולצה, והשפתיים רועדות כאילו מנסות להוציא מילים. בבת אחת מתפרץ להגיע לכביש ואדלה תופסת בכתף לעצור, מבקשת, בוא אבא, ניכנס הביתה, לא זמן מתאים לבלות בחוץ. עכשיו הבחין בי שעמדתי כמעט מולם, ממש אצל המדרגות של בנזו, שואל, מי מי, גם אומר מילים משונות, לאבד את הזרע הזה. ואדלה שאלה, מה איתך אבא, הרי מכיר את יותם. ואלי ברכה שאומרים בבוקר.

ועניתי בוקר טוב, יודע שצריך להמשיך ללכת. גם מפני שאמרה לי, תלך יותם תלך, וגם סבא יחזור לשתות את התה שלו. ולא זיתי, מתבונן בו ששולח את היד קדימה, מכוון אצבע כמו אקדח וצרורות ירי אל הבית של בנזו.

שרשרת קריאות טח טח ברווחים גדולים מדי, כי זקן, ונאבק עם אדלה שנדחת בגוף שלה לפניו, מתחננת לחדול, ולאט לאט הודפת והודפת, מסתירה לגמרי, ורק הזעקות שצועק, פריצי חיות.

כמעט אחרון, אמרה טלי מרקו, מיישרת את התיק שלי להאריך את השורה בצד הכביש, לפי המקום לפי הזמן שהגעתי, להיות בתור. עוד אומרת, היום בקה ראשונה. יכולתי לפני, אמרתי, וכששאלה איך, עניתי שהיו דברים בדרך. לא רציתי לספר. הצבע בפנים של אדלה כשניסתה למשוך אחריה, אדומות מהמאמץ. אחת שיותר מבוגרת מכל האחים שלי, גם מארי. לכן כמעט אישה. בכל זאת מתולתלות השערות, יורדות פרועות, ומחייכת תמיד להגיד, שלום יותם. וידעתי שהתביישה.

צפוף בין הילדים, מוסתר בתוך הגובה שלהם, וטלי התקרבה ליישר שוב את התיק לפי הקו. מתכוננת איך מתקרב האוטובוס, כמעט משפשף בגלגלים שלו ולא נוגע. כבר לא צריך להניח, היא אומרת לקובי שממש הגיע בריצה, שרוכי הנעליים פתוחים והחולצה לא מכופתרת. בא ונעמד אחריי. עוד מוסיפה: תמיד אחרון.

כ.א.

קולות רכים, דקיקים, כאילו מרחוק, שרים, כסופים כסופים עצי הזית. ועומדות בשלשות לפני הספסלים, סבתא בקה וסבתא בוקה, ומרצלה ואדלה וכל האחרות, מרימות רגל באוויר להיות מחול, ולאט כי זקנות.

מרובות אצלנו, כמעט אחת בכל בית.

תכול הצבע של החלומות.

למי שלא מכאן ומוכרח להתפלא למה עשו את כל השורה ודווקא באדום. כי ספסלים שהשיג מוסאייב, כאלה שאספו שלל במלחמה, וקיבל חינם מהחבר שלו, המפקד הראשי, לחלק אחד לכל משק, בתנאי שמעמידים ליד הכניסות, בצל שורות הזיתים ששתלו פעם, בזמן שעוד לא נולדתי, ומהם הצורה של הרחוב שכמו שדרה.

רק הרווח בצד של מילו, נפסק הירוק, ובמקומו ערימת עגלות וכלים, שקועים באדמה כי אף פעם לא מזיזו. ודיברו לקרוא לאסיפה, להגיד, חוצפה. שחתך במשור נטיעות של הכפר ומוכר את העץ כאילו שלו, וגם את הספסל שקיבל חינם.

מוסאייב צרח שאיזו שפלות. ותפסו זה את זה בצוואר ובשערות, נופלים על הרצפה ובין הכיסאות, וכולם קראו להפסיק, להפסיק את השימוש בכוח. במקום זה קנס, רושמים בכרטיס של מילו מאה לירות.

מצפצף על הקנס שלכם, הכריז מילו, לא מזיז שיערה בגללו.

ומוסאייב אמר, אתה חכה חכה. ואחרי כמה ימים, אולי שבוע, מתחבא בין הגרוטאות עד שיעבור, ובמקל גדול על הראש שלו.

עונש, דיבר מוסאייב, וכך לכל מי שיעז עוד. להיות אזהרה.

עכשיו לראות שעומד במקום ההוא, מתבונן בי בזמן שעובר אל תחנת ההסעה, וכל הזקנות עוצרות את הריקודים שלהן, את המנגינה, ומתבוננות גם כן. ועשיתי כאילו לא מבחין, ורק ממחרת את הרגליים יותר ויותר, עד ריצה.

צעקת, אמר אבא, מחזיק בכתף שלי לעורר, להגיד בוקר.

כב.

ירה אל הכיוון של בנזו, סיפרתי, טח טח, קורא פריצי חיות כי חשב שגם אני.
אימא אמרה, תטבול פרוסה ברוטב, ששוב נשאר כל האוכל בתיק.
לא הכול, אמרתי, הלחם.
הלחם, חיקתה נועה בקול כמו שלי.
מיד מתפרצת. ובעצמה לא מרשה, צועקת עזוב אם רואה שנוגע במחברת שלה.
וביקשתי שלא תתערב.
אתה אח שלי, ובגיל הצמיחה, התעקשה.
תמיד מוכנה להתווכח. ועניתי שיותר טוב שתאכל בעצמה, כי הרבה יותר רזה ממני. גם
ארי אמר, הוספתי, דיבור שמנצח.
ואימא אמרה, תאכלו שניכם.
אחד שדי בחצי מלפפון, אמרה נועה, מהבוקר עד שחוזר מהגן.
כי לא הייתי רעב, הסברתי, ומה זה פריצי חיות.
מי שרוצה לגדול צריך לאכול, המשיכה נועה, ואימא אמרה, עכשיו די.
להרגיש את העצבנות שלה אם מרימה את הקול, ויוצאת צווחה, כמו כלבלב או חתלתול,
לא שאגה. גם חוזרת שוב ושוב, אומרת, אם לא תפסיק, כי מתנדנד על הכיסא, ויודע שרק
מזהירה. נועה אמרה, תני לו כבר את המכה, מפני שמקלקלת בדרך הזאת, אם לא רואה
שמתגרה בכוונה, להעמיד בניסיון את הסבלנות שלך.
או שאתן במקומך, היא מאיימת, סטירה בלחי.
עייפה מהמריבות שלכם, אמרה אימא.
וכאילו מתייאשת. מתכופפת אל הצלחת שלה, ולא אכפת מה שאעשה, אם טובל חתיכות
לחם או סתם את הכף לנסות לדוג שעועיות וחוזר ומטביע.
איש זקן, היא אומרת, והזקנה אי אפשר אף פעם לדעת לאן מובילה.
ירה כמו ילד, אמרתי, מכוון את האצבע וטח.
ואתה בטח צחקת, ניחשה נועה.
ואמרתי שלא. סתם עמדתי מביט על השפתיים שלו שמכוסות קצף, מטפטף למטה אל
הסנטר ואדלה ניגבה בשרוול שלה שוב ושוב.
גם להביט לא יפה, לא מנומס, אמרה נועה. ובפעם הבאה תמשיך ללכת כאילו אין.
יותר טוב שתסבירי את המילים, התעקשתי.
ואמרה שסתם ביטוי מהתנ"ך, להגיד חיות טרף, אנשים רעים מאוד.

זה על בנזו, הסבירה, אחד שמה שעושה, תמיד רמאויות.
יותר מדי חריף, התנגדה אימא, ונועה שאלה אם מתכוונת להגן עליו.
לא, אמרה אימא, אבל מכירה אחדים מאותו הסוג, מי יותר ומי פחות.
בדיוק הדרך להגן עליו, אמרה נועה, ולמי אכפת אם יש עוד כמוהו.
את מי מרמה בנזו, שאלתי. ונועה ענתה שאת כולם, את האגודה ואת החברים.
אבל יודעים שרמאי, התעקשתי, ולמה מאמינים.

לא מאמינים, ענתה נועה.
אי אפשר לרמות אם לא מאמינים, אמרתי.
וצחקה, אומרת, ראית שחכם האח הקטן שלי.
אני ברצינות, התעקשתי. ומביט בהן, בזו ובזו לראות מי תענה, ונועה אמרה, הרבה
דברים, למשל למכור את העופות בלילה, שכמו גניבה. עכשיו די, אמרה אימא, מרימה את
הראש אלינו, שנבחר נושא אחר, מתאים יותר לגיל שלי.
הבנתי כל מה שאמרה, טענתי.
(מה זה אגודה).

איש הגון סבא בכר, אמרה, ומספרת איך התנהג תמיד בשקט, כשעוד היה מטפל במשק,
משתדל לעשות בעצמו כל עבודה, מקפיד על הכללים. והילדות נינה ואדלה, אומרות שלום
בנימוס.

עניין קשה הזקנה, נאנחה אימא.
ואמרתי שמלבינות השערות אצל אבא, והקמטים. סימן שגם אתם.
בסוף כולם, אמרה אימא, ותמיד לפני הזמן.
אנחנו עוד ילדים, אמרתי.
הייתי גם אני, חייכה, ולוחשת בסוד הבטחה, שגם אבא, ואפילו קטנטן, ילד שאת שרוכי
הנעליים לא יכול בעצמו. מוכרח להאמין לי, כך אומרת, ואני מתבונן בה אם מתחבא צחוק
בעיניים, כי יודע שכולם אבל מתי, בתקופות שפעם.
פתאום נופל עליך, היא אומרת, ותמיד לפני הזמן.

כג.

רעשים רחוקים הם כמו שקט, בייחוד בלילה. זמזום כאילו משהו נוסע בכביש רחוק, ומתקרב להגיע אל כל הרווחים, מזה לדעת שגשם. עכשיו זורם דרך החורים, להיות דגים במים. עד שתתרגל, אמר אבא, כי קר לעומתך, עוטף ולאט לאט מתהדק. מחזיק ביד שלי וממהרים יחד לעבור מול הזרמים מול הדוקרים בפנים. וצרחתי, לא להמשיך כך כי נחנקת הנשימה. ומבקש להתכופף למטה, ואת הראש בחיבוק אל תוך הזרועות ומה שיהיה. להמשיך להמשיך, אומר אבא, אומר, אנו כאן על אדמה קרה. עד שמתעורר.

עכשיו לשכב בחושך ולהתמלא בדאגות. דאגות שעושות מחשבות, להגיד תקשיבו שלושתכם, חייבים לשנות דרך אם רוצים לחיות, קחו דוגמה מהחתולים. להגיד לקטנטנים.

חתולים, הם אומרים, מעוים את הפרצוף. לקרוא בלעג, חיות צעצוע. הרי כל כך גמישים, הסברתי, שממש לא מאמץ. כל מה שצריך, לחפש בסבך הענפים קיני צוצלות, קיני דרורים, ובעשב חוגלות, וגם ציפורים קטנות יותר, פשוט או חוחית. בדרך הזו תקבלו כבוד מהאנשים. יגידו, בבקשה, בבקשה, כי מביאים תועלת, משמידים ציפורים שמנקרות בפרי.

גם עכברים.

השעה שלוש בלילה או שלוש וחצי, שישנים כולם, ורק אני כי נבהלתי, ועכשיו תקוע בתוך המחשבות, קולות שהופכים למחשבות, למצוא דרך להציל. מוכרחה להבין את הסכנה, הנמייה האם, לדעת שלא יחדלו לרדוף אם רואים שנמשך הנזק. במקום זה להתרגל לאוכל אחר, שאריות לחם שזורקים לפחים, אריות גבינה וכאלה. והכי טוב חולדות.

הרי גדולים בהרבה לעומתן.

כך אמרתי, ומנענעים בראשים להגיד לא. מנענעים מצד לצד שלושתם יחד, והסברתי את הרע ביותר, הדרך שמטפל אדון ניסו, קושר את כל החבורה רגל אל רגל ומניח באמצע מעגל. אם מבינים מה יקרה.

ומנענעים בראש כמו בהתחלה, ובאותו הקצב, שהתפלאתי. עד שמסתובב ורואה את הנמייה האימא, עומדת מאחורי ומסמנת אותות.

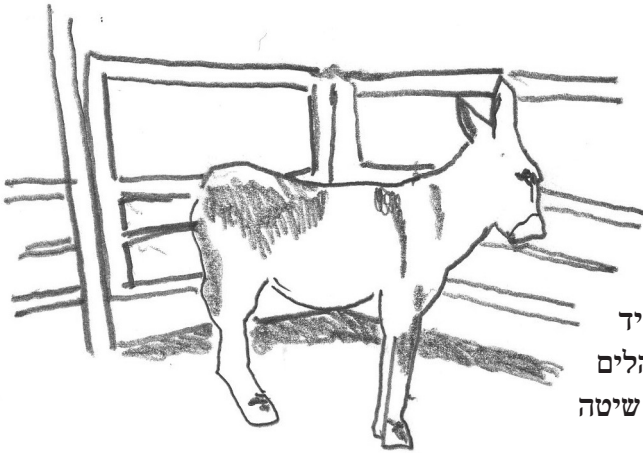
גורים שלך, אמרתי, וגם את בעצמך. עצוב אם לא מבינה.
רק עוד כמה ימים, היא אומרת, עד שיגיעו שלנו, אלף נמיות הרים.
חושבת שמתקרב. כל רגע שעובר, כל שעה. לצחוק לפרצופים של האנשים ביום ההוא.
אלף נמיות, היא אומרת.
יבואו מהמועצה, הזהרתי, וגם בנזו ומשה ניסו, והכלבים שלהם. גדולים שיכולים להרוג
בנשיכה אחת.

כמו זאבים, אמרתי, ממש פחד. והיא עונה, עד שיגיעו שלנו.
ש, אמרה אימא, מזיזה את השמיכה להגיד שכבר מוכנה ארוחת הבוקר, ופותחת את
התריס שייכנס האור, קרניים של שמש עושות צהוב את
כל החדר.
כל כך עמוק ישנת שכבר התחלתי לדאוג, אמרה.

כד.

נוני אמר, איך צועקת סבתא מתילדה, שלא שומעים את עצמנו, ועכשיו גם פסו. נוער כמו חמור, אמרה בקה, כמו החמור של ברבדו.

ומזה הרעיון לכדוק אם עוד שם, במכלאת העגלים. ואמרתי, יודע ששם, מגיע הקול שלו בכל בוקר כמו שופר.

ועכשיו ערב, התעקש יוני.

לא נוער בערב, הסברתי, רק בבוקר.

ינער, אמר יוני, אם נצליח לפגוע.

אם יראה אדון ברבדו, יהרוג אותך.

והצעתי שרק שניהם, ואני אעמוד על יד

האנשים להזהיר אם יבוא. כי רואה שמתקהלים

לפני המרפסת ממול, ואדון פסו מכריז שרק שיטה

אחת, לעשות ביחד.

תקיפו משם, אמרתי, מהצד הרחוק. ואני אשאר כאן להזהיר.

יותר מדי אנשים אצל ברבדו בפעם הזאת. והתקרבתי לשמוע על מה מדברים.

רצפה שעשו להיות כניסה וגם מרפסת, ובקצה כאילו מדרגה לרדת אל הדשא, ובשעות

שמתחיל הערב יושבים לשתות קפה, להתבונן באנשים שמטיילים על הכביש. אם חבר, נכנס

להגיד ערב טוב, ועונים, תשב תשתה משהו. ובפעם הזאת קהל רב, סבתא מתילדה ואדון פסו

ואדון בנזו, ולאח מהמחלבה ואסתר לוי. עוד כמה שלא זוכר את השמות, ומתחברים הקולות

שאי אפשר להבין מילה. רק את פסו שהכי חזק מכולם, מודיע ששיטה אחת, לצאת ביחד,

בבת אחת. לחפש תירוצים, צעקה מתילדה בכר, עניין שבאחריות ההנהלה.

תמיד לטעון הנהלה, הנהלה, הנהלה, שאג פסו, חברים שלא מבינים את התפקיד,

להיות ראש לקהילה, לא להחליף את הידיים שלכם. לכן מי יעשה את העבודה. ומסיים

בשאלה הא, קריאה שהיא תשובה, גם לראות אם הבינה את המשל. ומתילדה מנענעת בראש

שיודעת, יודעת, כבר שמעה דיבורים כאלה, מחשבות חכמות שיפות לנאום במועדון, אולי

באוניברסיטה. וכאן בינתיים אוספים את הנוצות בכל בוקר.

לא תופסת את הנקודה, התייאש פסו, ומניף את הזרועות להראות איך מערבבת. לעשות

את הדברים בשיטה ובסדר הנכון, אחת להחליט ושתיים לבצע. אם מסכימה עד כאן. מתכוון

באופן עקרוני, ולעניין התרנגולות עוד נגיע, נגיע. מין צעקה שלא מוכן להמשיך את הוויכוח

הזה, מפני שאומרת, אתם עד שתגיעו לא יישארו תרנגולות בכלל.
לכן לעשות, מסביר פסו את השיטה, לאסוף את כל החברים ולהתקדם בשרשרת. מאה
איש, או נניח שמונים, כי חלק זקנים וכאלה שלמעלה בהנהלה. לעבור את המגרשים לאורך,
בלי שום רווח, וכך שומרים שלא יצליחו להתחמק.
עכשיו התחילו מקשיבים, לברר את התוכנית, ואסתר לוי שאלה אם **החלטה** של ההנהלה
או רעיון שלו. מה שהסברתי, צעק פסו, ממש אתמול בערב. אתם עד שתגיעו, צווחה מתילדה,
לא יישאר עוף חי.
ועכשיו סבא של עומר, שקוראים ויטלי, ומבקש להגיד שאֵלה. אבל איך ידבר אם לא יעשו
שקט. חלש הקול שלו ובאים לעזור, אומרים, לתת כבוד, כי מהמייסדים, ובבקשה ויטלי, מה
השאלה. את שאר הדיבורים יכולים אחר כך. שקט, שאג פסו.

כה.

הייתה דאגה בקול של אבא, אומר לאימא, מדבר אל עצמו הילד. וענתה שכולנו הרי כך. במחשבות בתוך הראש, אמר אבא, לא בקול רם.

מפני שחשב שהייתי לבד, לא ראה אותם כי מיהרו להתחבא. ממי שלא מכירים, לא מפני.

עומד צמוד לרשת שהיא הקיר, והם ממשיכים להתגלגל זה על גבי זה בזמן שמדבר אליהם, מסביר. מי שלא יודע יכול להתפלא איזו מין חיה שמתפתלת ומתנועעת, כדור חי של פרוות, וכבר לא ממהרים להפסיק כשאני מתקרב, שומעים ולא עוצרים. רק אם בא אדם אחר וזה אבא.

מוכרחים להבין, אמרתי, את הדאגות של האנשים והכעס.

כל האנשים שמגדלים תרנגולות או תרנגולי הודו, זאת אומרת הרוב, ואיך יוותרו על הפרנסה, אם מבינים את המילה הזאת.

אולי נסביר להם, הם עונים, למצוא פתרון ביחד.

למשל את העופות שמתים ממחלה, בתנאי שטריים בלי ריח רקוב. אחד או שניים בכל שבוע, ומה בזמן מגיפה שמתפשטת כמו אש, ואז אוספים עשרות פגרים בכל בוקר, ואנחנו נאכל את אלה.

עניין שטוב לכולם, הם טוענים.

לא יאמינו, אמרתי, רק אם תפסיקו לטרוף מתוך הלולים עד שיירגעו, ואת זה במשך שבוע לפחות.

עדיף שבועיים.

איך אפשר, הם עונים, כי הרי בינתיים מוכרחים לאכול.

להתרגל לחיות ביחד, אומר ימי.

מוכרחים להבין את הקושי, אמרתי, אנשים שהתרנגולות זה כל החיים שלהם, כל הרכוש, כל הפרנסה, ועד שיתרגלו.

תסביר להם, אומר ימי, לך יקשיבו, תסביר עד שיבינו.

וחוזרים להתגלגל.

ונענעתי בראש להגיד שלא מסכים. יהיה רע, טענתו. לגלות להם את התוכנית שיהיו הולכים בשרשרת וכך בבת אחת את כל החצרות וגם הנה.

ואנחנו נתחבא, הם עונים.

תשובה שסתם, כי יודעים שלא פתרון, יעשו, ואחר כך שוב, אולי שוב ושוב, עד שיתפסו.

פתאום חוזרים להתגלגל זה על זה וביחד, ואמרתי, טיפשים, וחבל על המאמץ להסביר לטיפשים.

תחשבו על ההצעה שלי, להסתפק בחולדות וציפורים. ואבא אמר, אתה כאן, כי שומע דיבור, ומתקרב לבוא מאחור. אתה לבד. בקול ששואל. יחד עם כל השתילים, שיקרתי, ויש את הצוצלות והשחרורים. נהיו מגרש משחקים הערוגות שבקצה, הוא רוטן. מפחד תמיד שאקלקל. ואני עונה שכאן צל ויותר נעים. כבר שקעה השמש וצל בכל מקום, הוא אומר, עוד מעט יחשיך לגמרי. גם ביום ההוא שהתווכחו אדון פסו ומתילדה, ומה ששאל ויטלי לא הספקתי לשמוע כי מיהרתי אל המכלאה. לראות שנשענים על הצינורות שבנה כמו גדר, לסגור את העגלים, ושם את החמור איתם ביחד, ועומר מושיט צרור עשבי חלמית שתלש, להיות פיתיון.

חמור טיפש, צועק יוני, בוא לקחת.

ומסרב להתקרב.

אם לא יבוא אזרוק לשם, מזהיר יוני.

אם תצליח לקלוע.

כבר קלע בעגל, אמר עומר, וברחו לחלק הרחוק.

לבוא מהצד, מכריז יוני, אתם משם ואני מכאן ובבת אחת.

לא נספיק לברוח, אמרתי, לזכור איך בפעם הקודמת.

פתאום התחיל לנעור בלי שעשינו. כאילו מלכודת. עכשיו יבוא אדון ברבדו. לכן מיהרנו אל הדרך שלמטה, חוצים אל תוך הקלמנטינות של לופו.

אחר כך סיפר שראה תנועת ריצה, ופתח בצעקות להכריז גנבים. ומהרדיפה כבר היינו מוכרחים להתרחק הלאה והלאה, נתקלים בענפים וחבטות בפנים ובגוף, לא יודעים את הכיוון להמשיך.

חכה, צעקתי ליוני, כי לא מצליח בקצב שלו, ואומר, לא לעצור עד שיפסיקו הקולות.

לא יודע איפה עומר, הזהרתני.

ועמדנו, מחכים לשמוע את הצעדים שלו, גם לוחשים עומר עומר ולא בא. אם תפסו

אותו, אמרתי, ואז יגלה שגם אנחנו.

דרך חלקות האבוקדו, אמר יוני, עד שנקיף אל הכביש. אבל לא בכזו מהירות, ביקשתי,

כי לא יכול להשיג. וענה שרק עד הכביש וכבר מגיעים.

כו.

דבר שלא מצליח להסביר. לכן אומר לה שכאלה היו המחשבות בזמן ההוא. וגם יוני מוסיף את הדעה שלו שמרוב חושך, וכל מיני נצנוצים מפחידים בין העלים ולמטה. לכן. בכל זאת המשכתם, אמרה, מסכנים שלי.

פרידה הגננת.

היה מלוכלך אצלה הסינר, סימן שצבעה ניירות. וחשבתי אם מתקרב חג או יום הולדת. מה שלא מבינה, את הפחד, כי הרי יכולתם להסתובב ולחזור. במקום זה לרוץ קדימה, כאילו נסים מאויב. ועניתי שבאמת ניסינו. לחזור, שאלה פרידה. ואמרתי שיותר מאוחר, ואז התבלבלו הכיוונים לגמרי.

בגלל המדורה, הסביר יוני.

בואו נשחק שלושתנו, אמרה פרידה, אם רוצים בהדבקות.

אבל בלי לדבר, אמרתי, כל השאלות המעצבנות שחוקרת.

נשחק יחד, הכריזה פרידה, כל אחד מוסיף לפי התור.

וממהרת להביא פיסות נייר צבעוניות בצורת מרובעים, בצורת עיגולים, ואת הדבק בצלחת, אומרת לילדים האחרים לחפש עיסוקים בחצר או בארגז החול.

גם אני יוצא החוצה, אמרתי.

כי מנסה לברר את ההרגשה בשעות שחיפשנו, ואם נכנסה הבהלה לתוך המוח ונשארה עד עכשיו. מה שדיברו כשרק הגענו, ובא המנהל להגיד שיחקרו בעדינות, כי אי אפשר לדעת מה קורה בפנים, מביט בי וביוני בעיניים סקרניות.

צמד הרפתקנים, אמר המנהל.

ומסבירה לו שילדים ערניים, זה הכול. אם גרמו לחרדה, הכי הרבה לעצמם. ומלטפת את הראשים שלנו, להכריז, בזריזות, מי שעוד לא תלה את התיק.

כאילו כלום.

מילה שלא מכיר, אמרתי ליוני, ובבית

אשאל את אימא.

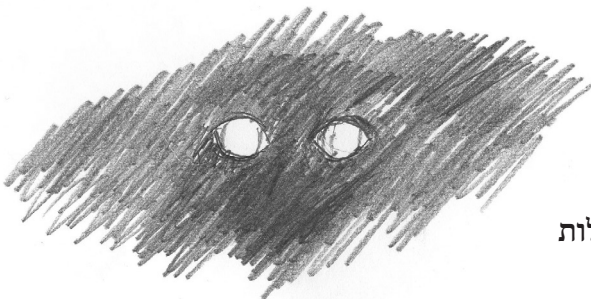
אבא אמר שכמעט שש שעות. וכל הזמן

הסתובבו הטרקטורים בין החלקות, למשוך

אל האורות שלהם, ולא יצאנו. חושב שהספקנו

להתרחק כהוגן, חוצים שבילים, כל מיני קולות

וגושים שחורים מזנקים אל תוך החושך.

עד המחסן, הסברתי לאבא, איפה שישנים הפועלים.
אם לספר לה את הבכי שלו שמפחד מחיות.
קודם נצנוץ של אש, ואמרתי תביט, משהו בין העצים, ועד שהעזנו להתגנב, כי הצעת
שיישאר לחכות ורק אני.
הכי גרוע הבכי שלך, אמרתי, הכי מסוכן.
אולי מרחק של חלקה, וכל הזמן מחזיק ביד שלו, להיות ראשון. עד שנתגלתה המדורה,
ודמויות מתנדנדות קרוב קרוב, ויוני אמר, הפועלים הערבים.
לדעת שמהר להתרחק.
כבר הלכנו סתם. זוכר קולות ציפורים, עופות לילה שצועקים להזהיר, או רץ משהו
בעשב, ולא אכפת. אם נובח, סימן שכלב ואלה דווקא שותקים. לכן חתולים או נמיות. חיות
שמכיר. מזנקות כל הזמן לפנינו וחוזרות ומקיפות. אחר כך הכביש.
והכריז שמכאן כבר יודע את הדרך.

כז.

המנה העיקרית בארוחת ערב שבת, מאפה שהכינה אימא. כל כך חם שמוכרח לחתוך פרוסות פרוסות ולהשאיר בצלחת עד שנהיה פושר, עד שכבר אפשר להכניס לפה. מי שמורח גבינה, למשל ארי ונועה, אומרים לי תעשה כמונו, גם טעים, גם כדי לקרר. במקום זה מחכה ומחכה. מפני שידעים שלא אוהב, לא מסוגל לסבול את הטעם הזה.

בין כה וכה ממולא בגבינה, אומרת נועה.

אבל אחרת, כי אפויים ביחד, ואפילו כך מעדיף לחפור ולהוציא. ואימא אומרת שחייב להתרגל. מנהג מכוער לחפור בתוך האוכל, מכוער ובלתי מנומס.

מתאפק להגיד שגם הם, נועה וניר, לפעמים משאירים את החלמון, או שאוכלים סלט, ואת הבצל והפטרוזיליה מרחיקים במזלג אל הפינה. יודע שיתעוררו להתנפל, ולא טוב ביום הזה. גם עייף.

תמרחי לו, אומרת נועה, שרק יטעם.

ואבא מתערב, שדי כבר, למצוא משהו אחר. כל כך הרבה נושאים לשיחה, ובמה בוחרים להתעסק. בלמרוח או לא למרוח, והכול כדי לריב. סוג של הנאה. כך הדעה שלו, ובעניינים של שטות.

לזכור שנולדו בכפר הזה, אומר ניר, ומה כבר יצמח מכאלה. דיבור לעצבן.

ונועה אומרת שרק שניים נולדו כאן בכפר, היא ואני, לכן לא מתוך בחירה, וכשנגדל לא מחויבים לגור דווקא פה אפילו אנחנו. ומביטה בניר לראות מה יענה. עושה לי להרגיש לא נעים הדיבור שלהם. כמו בשפה רעה שעוד לא למדנו, ששרות התלמידות באוטובוס, טרי בליינד מייס. מילים מרגיזות שקשה לזכור, וכמו לעשב יבלית (וגם הצל על הפנים של אימא כי אולי מזיק למשפחה). ועכשיו תחזור ותספר איך צעדו בשורה ארוכה, מהרחוב ועד קצה החלקות. אומרת, לא ייאמן, חשבה שבדיחה, ארץ שמתאים לקרוא שושן פורים. מאה אנשים נותנים יד זה לזה לצעוד בשרשרת.

ציידים נמיות, לעגה נועה (ושוב השם שקראה. מה זה כפר חלם).

מתקדמים בקו ישר שקוראים חזית, מה שקשה כי לא ריק השטח. בתים, ועצים, וחבלי כביסה, ועמודים, וסככות, וכלי חקלאות. איך יעברו. הצעקות של נורה לוי שמנסה להיות אחראית, וכמה שתתאמץ לא יגיע הקול לקצוות.

להקיף מהצדדים ולחזור ולהתחבר, צעקה נורה.

הרי ראיתי.

לכאוב בבטן מרוב צחוק, אמרה נועה, ואבא התפלא שלא הוזמן. לפני שחזרת מהעבודה, הסבירה אימא, קראו ברמקול לבוא כולם, כל הגברים, כי חייבים באור.

עכשיו להיזהר משאלות שאולי אליי. לכן הכרזתי שכבר כל כך עייף, ממש גמור. והמבט אל אימא, לא אל נועה, כי יורה צבעים מהעיניים שלה שלא טובות, צבעים אדומים. ואמרת, מרגיש עייף, סימן שצריך לישון.

מרחף כמו ריח, אמרה נועה, משהו בהתנהגות שלא מצליחה להבין. יכולה להגיד שמלאה הצלחת, כי פרסתי חתיכות להוציא את החום ועכשיו מה. יודעת שדיבורים בלי תועלת כי מפונק, וכך עד שיהיה מושחת לגמרי. להטיל את האחריות על אימא ואבא כי מוותרים ומוותרים, הדרך שלהם בחינוך.

הרי הצלחנו, מעיר אבא, להצביע עליה כדוגמה. עייף מדי מכל השבוע, לכן בבקשה, אם רוצה לאכול או ללכת למיטה. רוצה מנוחה.

אשמור לו בתנור ויגמור בבוקר, מגינה אימא במנגינה של הצטדקות. לקבל דיבור אחרון של נועה, שאפשר לזרוק לפח כבר עכשיו ולמה לחכות לבוקר.

הקול שמגיע מהחלון, קריאות קיוהו קיוהו, וכל הציפורים שישנות בקן, או סתם בין הענפים, תכף מתחילות לעשות תנועות בכנפיים מפחד עד שמתגלות. כמו כישוף, הסביר ארי, כשמשתלט הפחד ואז נגמרים השכל והמחשבה. כך הנחש, מתקרב אל הטרף, עכבר או חולדה, ובמקום להימלט תקועים, לא זזים. קיוהו. אחת בודדת בכול פעם, וטוב להתחבא מתחת לשמיכה וגם הראש, ולהדק את השוליים סגור סגור. להגיד שגדולים מדי הגורים, לא יפחדו מכאלה, וזריזים להתנפל בחזרה, לתקוע ציפורניים. להגיד לעצמי.

כמעט יצא מהפה בגלל שאמרה פרידה, מזל שהייתם שניים, והסיפורים של יוני, איך התרוצצו סביבנו צורות נמוכות שאולי נמיות, מגיחים ונעלמים במעגל. ואומרת, כמה טוב שיחד. בכל זאת מבהיל, אמר יוני ויותם לא פחד, כי מכיר.

מכיר, התפלאה פרידה. ועניתי שסתם. התרוצצו סביבנו, התעקש יוני, ואתה אמרת, חושבות שמשחק, כי חיות לילה.

מזל ששניים יחד, הסבירה פרידה, יכולים להושיט יד זה לזה וכך להתחזק.

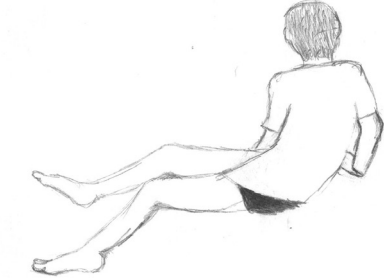
ומלטפת את הראשים שלנו, אומרת, עכשיו לשכוח.

אתם, אמרתי להם אחר כך, גם חושב שיודע את הסדר, ימי ומיה ונמי, או להפך, לא לגמרי בטוח.

לשאול אם עשו כדי לשמור עלינו או סתם מתוך שעשוע.
להיות סימן שבמעגלים.

כבר גבוהים הראשים שלהם מעל הירק, וכל
ההתנהגות כאילו בוגרים. מקשיבים לאזהרות
שהנה בקרוב והכי טוב להתרחק במהירות.
ואת העצה שמקודם, ציפורים ועכברים,

ואת הלולים לעזוב.
גם חושב, כמה גדלו.

כת.

כמו ברבורים תפרחות החצב. צוואר דקיק וזקוף נחש, ומבשרות הנה באה שנה חדשה. להרגיש את הקושי שכבר לא תינוק של גן שלגמרי בלי אחריות, והשאלה אם מבין. דיבורים של נועה, כמו אישה. לא עניין שלה מה למדנו, ואם הכנתי את השיעורים. מפני שלא ראתה שישבתי.

לפני שחזרת, אמרתי. ויכולה לשאול את אימא.

גם בעניין ראש השנה.

קודם בטקס, וזה המנהל. גבוה על הבמה ואנחנו למטה, מכריז לשמור על השלשות ומי שמסתובב ולא יכול לעמוד במקום, אולי להחזיר לגן של פרידה, לגדול בשנה נוספת.

ומצביע עלינו, על השורות הראשונות שבכתה אלף.

בוודאי יודעים את התפקיד של החג הזה, שעושה את התאריך. ילד שמטפס משלב לשלב, כמו על סולם, והחג כאילו הקרש שדורכים עם הרגל. גם את העונות. עד כאן הקיץ ועכשיו מתחלף.

(למדרגות בסולם קוראים שלבים).

הזדמנות להתחיל מחדש, תלמיד שכותב במחברת, שורות שורות, פעם מחיקה, לפעמים כתם, גם שגיאות כתיב. פתאום הופך דף ויכול להגיד, בפעם הזאת כבר אשתדל.

להגיד בלב, וזו התפילה.

נאום המנהל שקוראים אמנון.

ומשנה את הקול כי רואה תנועה בקבוצה לפנים, והאצבע אלינו. ואמרנו שנכנסת השמש לעיניים.

גם מה שדיברה לאה בעניין החטאים. כאלה שעשו לחבר או לאיש, ומה שלא להים לבקש ממנו. לדעת את ההבדל.

לאה, שאל ניר.

המורה שלנו, הסברתי.

(קוראים מחנכת).

ומתחיל לשאול איך אצלה השיער, אם חלק, והגוף גבוה או שמן. לדעת אם מהתקופה שלו. ואמרתי שכל החטאים שלי רק לאנשים, לא מבין איך אפשר לאלוהים, כי לא עושה אתו שום דבר.

למשל ההצקות, אמרה נועה, שמשכת בזנב לחתולים. כאלה שאי אפשר לבקש מהם סליחה.

ועניתי שיותר טוב ליטוף, או להניח צלוחית חלב שמתוק מסוכר. לא מבין איך יכול
אלוהים לסלוח במקומם.
כי אלוהים, אומרת נועה.
לא מבין את התפקיד שלו שמוותר במקומם, התעקשתי, ומחר יכול במקומי.
לא במקום אנשים, הסבירה נועה.
שלך החתולים האלה, אמרתי, וכאילו במקומך.
בקול שמתרגז, צועקת די, כי מתעקש לא להבין, ומזה להיות בטוח שצריך לבקש סליחה
גם ממנה.
מחשבות שנטפלות בלילה. ללכת למיקה ולאדון ורסנו, לכל המבוגרים שהרגזת. ואיך
להסביר למרסה המשוגעת, איך לבנוז.
ממש דאגה.
מעשים שלטובת חיות בר. ובנוגע לאיש השני, מרגיש קצת אשם וקצת לא, כי היה יכול
לתקן את רשת הלול, ואם לא, אשמה שלו.
להיות אלוהים גם של חיות.
מחשבות שבמקום שינה. מפני שחוזר שוב ושוב הקול הזה. להיות סימן לחושך להקיף
את הבתים ולסגור עד שיאיר. לנחש את המחשבות של האנשים בזמן שצעדו בשרשרת,
ונורה צעקה לשמור על קו אחיד, להתקדם יחד, ולא לשחרר את הכלבים שהחזיקו קשורים
ברצועות, מושכים קדימה להסתער. כך עברו את החצרות, והלאה אל תוך המטעים, ובדרך
על ידי, אומרים, הנה יותר, הנה תפסנו.
(בצחוק).
בזמן שחזרתי לחצר, להסתובב סתם כאילו כלום, כאילו לא מבין, מופתע לראות אותם הולכים.
מצאנו, הכריז אדון פיאדה, דיבור בדיחה, ומצביע עלי כאילו מה שמחפשים. ואדון בכר
אמר, תביאו לדחוף אל תוך השק. ועכשיו כבר התקדם לתוך סככת הצל, בודק בכל ערוגה
ועד הקיר הרחוק. חכו, הוא צועק, מחפש יציאה אל הפרדס שמהעבר האחר. שם שם, חבוי
מכדי לראות ורחוק.
לרעוד מפחד.
קיוהו.
כל מה שתשים בכלי אחד אחר כך יחסר בשני. דיבור של ארי.
כבר כמעט בוגרים בגודל, ובעיניים שלהם תימהון, כי הגעתי בריצה, וזה ישר מאוטובוס
התלמידים שמחזיר הביתה בצהריים, מהקריאה של בקה שהגה שם מתקדמים, הולכים
בשורה, מחפשים.

תכף הבנתי.
לחשוב איך תקוע בתוך הזיכרון.
ראשים שמתבוננים מעל העשב, ומוכרח להצליף בהם בכוח, גם גושים ואבנים, תברחו
מהר מהר, שלא תופסים את ההתרגשות, צעקות שעשיתי, כי כל הזמן מתקרבים הציידים.
גם להספיק לחזור, כאילו סתם על הדשא, מתפלא לראות.
עוד מרגיש את הכאב בידיים עד עכשיו.
יוני אמר שתכף מקיפים את החיה ובמעדרים עד שאבודה מהמכות. לא מספיקים לבדוק
אם חיית בית או אחרת, וכך עשו לחתולה הצהובה של מרצלה.
שלנו גרים במרפסת, אמרתי. והסביר שגם היא, אבל ברח מהאנשים.
אספו שק מלא, סיפר יוני, לא יודע איזה, ואם תפסו נמיות, ועכשיו כבר יכולים להסתובב
בלי פחד.
ואמרתי, אם ברחו וחוזרים אחר כך. לצחוק מהדיבורים שלו.

כ.ט.

תמיד בלילה כשמרעיש הגשם, ובאות המחשבות. כי לא ראיתי מאז. לפעמים כשנוסעים בין החלקות, פתאום חוצה חיה את הדרך, נמלטת אל תוך סבך הפטל. גם קרה שממש בין העצים, ותכף נעלמת.

שום סימן שזוכרת את הילד.

לפעמים מדמה שהינה פה מעבר לחלון. מין רחש מוכר. ואז יוצא מהשמיכה ואת הפנים אל הזכוכית לחפש אם עומדים שם, מחכים שאבוא. ורק חושך.

